

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 6
Vasaris-February 7, 1975

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės įvykiai

JAV kongreso vadai, norėdami išvengti kovos su prezidentu, ieško kompromiso aliejaus įvežimui sumažinti. Tam reikalui iš kongreso vadų ir įvairių komitetų pirmininkų buvo sudarytas specialus komitetas, nes tikima, kad aliejaus importo sumažinimo negalima pasiekti vien tik kainas reguliuojant.

Valstybės sekretorius Kissingeris mano, kad art. rytuose galima būtų surasti būdą Izraelio reikalavimui taikos ir Egipto reikalavimui pasitraukti iš tam tikrų sričių iš Sinajaus patenkin-ti.

Senatorius Charles Percy, grįžęs iš artimųjų rytų, pareiškė, kad Amerikos parama Izraeliui turi ribas, kad Izraelio vadai, siekdami išvengti santykių su Palestinos išlaisvinimo organizacija, yra nerealistai, ir kad Izraelis turėtų pasitraukti į prieš 1967 turėtas ribas.

Kalbėdamas strateginių ir tarptautinių studijų konferencijoje, JAV gynybos sekr. James R. Schlesinger pareiškė, kad, smunkant JAV karinei galybei, pavojus karui gali kilti bet kuriame pasaulio kampe. Jis ypač buvo susirūpinęs JAV ir šiaurės Atlanto pakto valstybėm užtūrinį tiekinių saugumu. Sov. S-ga savo karinį biudžetą kasmet didina 3-5%, o JAV, palyginus su priešvietnaminiais laikais, — sumažino 30%.

Kinijos vyriausybė atšaukė susitarimą pirkti iš JAV 601,000 tonų, o Sov. S-ga — 3.7 mil. bušelių kviečių, nes šiuo metu kviečių kainos yra žemesnės kaip buvo pirkimo metu. Žemės ūkio sekr. Butz tikina, kad tai neturės jokios įtakos vartotojams.

JAV vyriausybės ir misijos prie JT aukštieji pareigūnai peržiūri Amerikos politiką JT atžvilgiu. Amerika yra nepatenkinta trečiojo pasaulio valstybių ir paties JT gen. sekr. Kurt Waldheim veiksmais.

JAV armija sėkmingai išbandė LASER spindulių varuojamus 155 mm gaubicom sviedinius, kurie iš pagrindų pakeis artilerijos vaidmenį kautynėse. Šio sviedinio lėkimo kryptis gali būti pakeista kiekvienu metu ir jo taiklumas yra labai tikslus. Naujas sviedinys kaštuos \$5000, tuo tarpu kai senasis kaštuoja tik \$150.

CIA ir kitų žvalgybos org-jų veiklai tirti senato demokratų pirmininkas Mike Mansfield paskyrė šiuos senatorius: Frank Church, kuris vėliau buvo išrinktas šio komiteto pirmininku, Philip A. Hart, Walter F. Mondale, Walter D. Huddleston, Gary W. Hart ir Robert B. Morgan, o respublikonų pirm. sen. Hugh Scott — John G. Tower, Howard A. Baker, Charles McC Mathias, Richard S. Schweiker ir Barry Goldwater.

Nauja pogrindžio organizacija Weather Underground padėjo bombas kai kuriuose federaliniuose pastatuose Washington, D.C., ir Oakland, Calif. Žmonių aukų nebuvo.

Buv. JAV prezidentas Richard M. Nixon pareiškė norą grįžti į politinį gyvenimą ir padėti respublikonų partijai, bet partijos vadai į tai reagavo labai santūriai.

Amerikos Samoa' gubernatoriui paskirtas rinkimus pralaimėjęs atstovų rūmų narys respublikonas Earl Baker Ruth.

Andrej A. Gromyko, Sov. S-gos užs. reik. ministeris, vasario pradžioje lankys Egiptą.

APAŠTALIŠKAS DELEGATAS PRIIMA LB ATSTOVUS WASHINGTONE

JAV LB krašto valdyba jau kuris laikas deda pastangas paveikti Šventąjį Sostą, o per jį ir visus katalikus, kad didesnis dėmesys būtų skiriamas sunkioj būklėj esančios Lietuvos Katalikų Bažnyčios tikintiesiems. Siekiama, kad Lietuvos tikintieji ne vien tik būtų užjausti, bet ir padrasinti.

Minėtų pastangų dėka, sausio 25, šeštadienį, 4 val. p.p., JAV LB delegacija Washingtone buvo priimta Šv. Sosto Apaštališko delegato JAV-ėm arkivyskupo Jean Jadot. Delegaciją sudarė prel. dr. Petras Silvinskas, Kunigų Vienybės vicepirm. ir Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos direktorius kun. Kaz. Pugevičius, Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę pirm. ir Ateitininkų Federacijos valdybos atstovas inž. Romas Bublys, JAV LB krašto valdybos pirm. Juozas Gaila, vicepirm. Rimas Česonis ir LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. inž. Alg. Gečys. Delegaciją lydėjo lietuviškos spaudos bendradarbis Kaz. Čikotas.

Delegacija arkivyskupui Jadot įteikė išsamų memorandumą, adresuotą Vatikanui Valstybės sekretoriui kardinolui Jean Villot. Memorandume pristatytas Sov. Sąjungos vykdomas tikėjimo persekiojimas, nušviesta sunki pavergtos Lietuvos tikinčiųjų ir jų vadovų padėtis, paminėta rezistencija prieš okupanto peršamą ateizmą. Prie memorandumo prijungta gerai paruošta dokumentacija. Memorandume prašoma Šv. Tėvo dėmesiui pristatyti šiuos prašymus:

1. Artimiausiu laiku visam pasauly paskelbti Maldos dieną už Tylinęją Lietuvos Bažnyčią;
2. Išleisti oficialų Šv. Sosto pareiškimą, pasmerkiantį Sovietų vykdomą tikinčiųjų persekiojimą pavergtoji Lietuvoj;
3. Paraginti katalikiškuosius kraštus, kad jie žmogaus teisių

KLAIDINGA PROPAGANDA APIE LIETUVĄ

Amerikos universitetus ir miesto bibliotekas užplūdo komunistų pagaminta ir išleista knygutė apie Lietuvą — "Lithuania — Past and Present". Leidėjais pasirašo "American Lithuanian Literary Association", 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. Tai vieta, kur leidžiama komunistinė Laisvė.

Knyga neturi autoriaus. Ji paruošta komunistinio kolektyvo Vilniuje ar net Maskvoje. Lietuvos praeities toje knygoje beveik nėra. Keliom eilutėm prisimintas Vytautas, Kęstutis, Vytenis. Apie nepriklausomą gyvenimą visi faktai yra klaidingi ir melagingi. Plačiausiai aprašomas revoliucijos judėjimas ir komunistų partijos veikla. Pačiai aprašoma, kiek "gero" padarė sovietai, okupavę Lietuvą, išlaisvinę iš nacių ir fašistų.

Knyga siuntinėjama nemokamai, kaip leidėjų dovana. Ji patenka ir į "reference" sąrašus, bendras skaityklas ir taip klaidina žmones. Reikia imtis priemonių, kad ši knyga būtų pašalinta iš bibliotekų, nes ji savo iškreiptais neteisingais faktais klaidina visuomenę.

Panaši knyga apie Lietuvą yra išleista ir ispanų kalba, siuntinėjama taip pat universitetam. Ta knyga spausdinta Maskvoje.

pažeidimus okupuotoj Lietuvoj pristatytų Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijai.

Apaštališkas delegatas nuoširdžiai domėjosi pristatyta informacija, klausinėjo apie išeivijos turimus ryšius su tauta, reiškė susirūpinimą dėl išeivijos tarpe esančio nusivylimo dabartine Vatikano politika. Pokalbio metu jis vedė užrašus. Pažadėjo memorandumą su savo atitinkamais komentarais bei lyderais pristatyti kard. Villot. LB delegacijai patarta sueiti į kontaktą su Šv. Sosto nuolatinio stebėtoju prie Jungtinių Tautų organizacijos. Apaštališkas delegatas savo ruožtu LB organizaciją su atitinkama rekomendacija pažadėjo pristatyti JT atstovui. Prašyta ateity siuntinėti po du egzempliorius Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos.

Atsisveikinant arkivyskupui

Jadot buvo įteikta Sibiro lietuvačių maldaknygės angliškoji laida. Jaudinančiai nuteikė jo žodžiai: "Aš dažnai meldžiuos už Lietuvą ir kitas dėl tikėjimo kenčiančias tautas".

Audiencija tęsėsi 45 minutes.

Nuoširdi padėka dėl šios audiencijos priklauso Amerikoje gimusiam lietuviui savanorio kūrėjo sūnui prel. Petriui Silvinskui. Šis Romoj mokslus baigęs nuoširdus lietuvis šiuo metu yra vicerektorium Philadelphijos arkivyskupijos seminarijoje. Prieš penketą metų jam Washingtone teko eiti svarbias Apaštališko delegato sekretoriaus pareigas prie dviejų ankstesniųjų delegatų. Arkivysk. Jadot, žinodamas prel. Silvinsko ankstesniasias pareigas delegatūroje, jį ypač maloniai sutiko ir kvietė jaustis kaip sugrįžusį į "tėviškę".

JAV LB Krašto valdybos delegacija pas Šventojo Sosto apaštališkąjį delegatą. Iš k. Rimas Česonis — vicepirm., Algimantas Gečys — vicepirm., J. Gaila — pirm., delegatas arkivyskupas Jean Jadot, prel. dr. Petras Silvinskas, Romas Bublys — Žygio už Tikėjimo Laisvę pirm. ir Ateitininkų Federacijos atstovas, kun. K. Pugevičius — Kunigų Vienybės vicepirm. Nuotr. K. Cikoto

MIRĖ GEN. STASYS DIRMANTAS

Sausio 26, sekmadienį, 8 v.v. Šv. Kryžiaus ligoninėje mirė generolas profesorius Stasys Dirmantas, sulaukęs 87 metų.

Velionis buvo gimęs 1887 lapkričio 2 Raseiniuose. Mokėsi Skaudvilėje, Šilalėje, Varšuvoje, 1909 baigė Vilniaus realinę gimnaziją, 1914 baigė Maskvos geodezijos institutą inžinieriaus geodezininko diplomu. Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, buvo mobilizuotas, artilerijos karininku tarnavo rusų kariuomenėje iki 1918. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą, ir čia prasidėjo jo plati veikla. Įstojo į Lietuvos kariuomenę ir ten ėjo įvairias pareigas, buvo karo mo-

kyklos inspektorius, lektorius, dirbo aukštuosiuose karo technikos kursuose. Buvo Karo Technikos skyriaus viršininkas, aukštųjų karininkų kursų viršininkas. Į atsargą išėjo 1933. Nuo 1935 iki 1938 buvo krašto apsaugos ministeris. 1937 pakeltas brigados generolu.

Tuo pačiu laiku dirbo ir universitete nuo pat to universiteto įsteigimo, technikos fakultete buvo geodezijos katedros vedėjas. Dalyvavo įvairiose mokslinėse konferencijose.

Karo metu pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje, Reut-

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Partijoje. Tik po karo, atsidūrę DP stovyklose, pabėgėliai patyrė, kas yra "screeningas". O Kremlius sistemingai "screeninguoja" pačią kompartiją ir jos rezervą — komsomolą. Šiomet numatytas komsomolo "screeningas". Jis praktiškai atliekamas, išduodant naujus komsomolo narystės pažymėjimus. "Screeningo" tikslas, pasak "Komjaunimo Tiesos", toliau didinti komsomolo "darbinį ir visuomeninį politinį aktyvumą".

Ryšium su bandymais patraukti laisvojo pasaulio kapitalą Sibiro žemės gelmių turtam eksploatuoti, Kremlius yra paruošęs "Sovietų Sąjungos ir sąjunginių respublikų žemės gelmių išatymų pagrindus." Pažymėtina, kad pagal tuos "pagrindus" ir okup. Lietuvos žemės gelmės ir jų turtai yra išimtinė Kremliaus nuosavybė.

Sausio 17 Kremlius susikvietė "respublikų", kraštų ir sričių kompartijos CK sekretorius, kuriem pavesti žemės ūkio reikalai (okup. Lietuvoj tokiu yra R. Songaila), pasitarimo žemės ūkio klausimais. Susirinkusius "švietė" Sovietų Sąjungos KPCK sekretorius F. Kulakovas, kaip sėkmingai įvykdyti 1975 metų ir viso devintojo penkmečio užduotis. Tatai rodo žemės ūkio planų vykdymo sunkumus.

Pramonės srity pažymėtina, kad pernai Marijampolėje putliųjų verpalų fabrikas gavo 32

tūkstančius naujų verpsčių; kad Vilniaus radijo, matavimo prietaisų ir metalo bei skardos dirbinių gamyklos išleido prastus gaminius, kurių "žymi dalis buvo grąžinta pataisyti, perdirbti"; kad dėl prastų gaminių "daug pretenzijų ir prekybininkai ir vartotojai turi Vilniaus "Lelijos" susivienijimo, "Vilijos" ir Kauno "Raudonojo Spalio" fabrikams"; ir kad pasenusių modelių produkciją gamina Šiaulių dviračių ir variklių "Vairo" fabrikas ir Vilniaus elektrinių suvirinimo įrengimų fabrikas.

Socialinio aprūpinimo srity nuo 1974 gruodžio 15 Sovietų Sąjungoj ir okup. Lietuvoj padidintos invalidų ir maitintojo netekusių šeimų pensijos. Jos apskaičiuojamos procentais nuo invalido išarnautos senatvės pensijos. Tas procentas yra padidintas invalidam, kurių suluošinimas įvykęs darbe, iki 110 procentų senatvės pensijos, invalidam, kurių suluošinimas įvykęs šalia darbo, — iki 100 procentų senatvės pensijos. Taip pat padidintas ir pensijos minimumas: I klasės invalidam nuo buvusių 50 rublių iki 70 rublių, II klasės invalidam — nuo buvusių 30-35 rublių iki 45 rublių mėnesiui. Ir pensijos maksimali norma pakelta iki 120 rublių.

Gargždai, 1950 čia įkūrus Klaipėdos rajono centrą ir pastačius statybinių medžiagų, metalo apdirbimo įmones, smarkiai išaugo. 1939 buvo apie 3000 gyventojų, o 1974 — jau per 8000. Veikia dvi vidurinės mokyklos ir du vaikų lopšeliai-darželiai.

Žuvinto ežere šiemet žiemoja apie 250 gulbių. Nors trumpam laikui ežeras jau dukart buvo veik višas po ledu, bet properšose gulbės išsilaikė.

Švietimo srity vykdant komunistinės indokrinacijos uždavinius, didelis vaidmuo skiriamas mokyklos klasių vadovų vadinaim metodiniam rateliui. Paprastai tokį "ratelį" sudaro I-III, IV-VII ir IX-XI klasių vadovai. Ratelio nariai sutaria ir sistemingai organizuoja mokinių "susitikimus su kovų už tarybų valdžią dalyviais", su mokiniams "aplanko revoliucinių kovų ir Didžiojo Tėvynės karo metais vykusių mūšių vietas", "drauge su mokyklos tėvų komiteto atstovais atlieka netikėtus patikrinimus kai kurių mokinių namuose" ir, žinoma, "plačiai nagrinėja mokinių ateistinio auklėjimo klausimus."

Okup. Lietuvoj veikia 77 amatų, sovietiskai — profesinės techninės mokyklos, kuriose mokoma 140 profesijų amato. Šių mokyklų mokiniai, kaip kad ir nepriklausomybės metais, besimokydami pagamina įvairių meniškų suvenyrų iš metalo, medžio ir gintaro. Sausio mėnesį Vilniuje įvykusioj šių dirbinių parodoj buvo 335 eksponatai.

Skundžiamasi, kad okup. Lietuvos mokyklose nyksta chorai, kuriuos išstumią žemo lygio estradiniai ansambliai ar orkestrėliai. Esąs ir chorvedžių trūkumas. Būdinga, kad ir radijo programoje per savaitę esą estradinei muzikai skiriama apie 27 valandos, o choram — tik apie 2 valandos.

Kultūros srity vertas dėmesio LKP CK sekretoriaus A. Barkausko pasisakymas, kad "i kultūrinę kūrą komunistų partija žiūri kaip į sudėtinę komunizmo statybos dalį" ir kad Čiurlionio šimtosios metinės taip pat turi "pasitarnauti komunizmo reikalui", kad kiekvienas kultūros darbuotojas turi būti iškimas partijos pagalbininkas, "skiepijant mūsų jaunimui komunizmo idealus, tarybinį patriotizmą, proletarinį internacionalizmą".

Sausio 18-20 Kaune, Vilniuje, Panevėžyje koncertavo Soči (žymus sovietų mineralinio vandens kurortas prie Juodųjų jūrų) styginis kvartetas, kurio trys

(nukelta į 2 psl.)

Prof. gen. Stasys Dirmantas

LIETUVIAI SIUNČIAM I TOLIMĄ BURIATIJĄ

Lietuvos statybininkų grupė (kiek?) buvo išsiųsta į Sibiro tundrą netoli Baikalo dirbti prie naujai tiesiamo geležinkelio, vadinamo Baikalo—Amūro magistralė.

Tolimosios Buriatijos srity lietuviams buvo duotas uždavinys suprojektuoti Uojano geležinkelio stotį ir prie jos gyvenvietę. Atlikę uždavinį, projektotojai grįžo į Kauną.

1976, kaip rašo Vilniaus Tiesa, būsią nusiųsti statybininkai geležinkelio stotiai ir gyvenvietei statyti. Uojanas esąs toliau negu 6,000 kilometrų nuo Lietuvos. (Elta)

Turkijos vyriausybė pranešė, kad ji atitraukia iš Kipro salos 1000 karių brigadą.

Simas Kudirkas ir sen. Buckley kongreso rūmuose, kai ten gruodžio 12 buvo surengtas priėmimas S. Kudirkai.

Simas Kudirkas kalbasi su New Yorko valstybės senatoriumi Jacob K. Javits. Senatorius savo asmeniškai iniciatyva gruodžio 12 suorganizavo Simui pagerbti pietus. Į juos pakvietė aktyvius Kudirkos bylos veikėjus. Dalyvavo visa eilė žymių senatorių ir kongresmanų. Iš lietuvių, be Simo ir Genės Kudirkų ir Marijos Šulskienės, dar dalyvavo Roland ir Gražina Paegliai ir Romas ir Daiva Keziai.

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Smarkiai pakilus importuoto aliejaus kainom, JAV prekybos balansas per praėjusius metus sudarė 3.07 bil. dol. nuostolio, nors prekių eksportas per tuos metus pakilo 38.8%.

Danijos liberalų partijos sudaryta mažumos vyriausybė, praėjus vos 3 savaitėms nuo parlamento rinkimų, atsistatydino dėl valstybės biudžeto mažinimo. Nauja vyriausybė bus pavesta sudaryti soc. dem. partijos vadui Anker Jorgensen.

Palestinos išlaisvinimo organizacija nutarė lėktuvų, laivų ir traukinių grobikus laikyti kriminaliniais nusikaltėliais ir juos bausti mirties bausme, jei grobiant būtų žuvusiųjų. Nesant žmonių aukų, grobikai bus baudžiami sunk. darbų kalėjimu 15 metų.

Nuo paliaubų pasirašymo P. Vietname pabėgėlių skaičius padaugėjo 1.4 mil.

Portugalijos užs. reik. min. Mario Soares įspėjo, kad Portugalijoje galės kilti civilinis karas, jei dėl komunistų veiksmų demokratinės vyriausybės turėtų būti atsisakyta. Jis reikalavo, kad partijos iš naujo susitartų su karinėmis pajėgomis dėl krašto valdymo.

Serbijos parlamentas priėmė įstatymą, pagal kurį vadovavę opozicijai prieš komunistų partijos politiką 8 Belgrado universiteto profesoriai buvo atleisti iš pareigų.

Irano vyriausybė planuoja už 3-5 bil. dol. pastatyti 2 kvadr. mylių ploto naują Teherano priemiestį.

Libanas šaukia arabų lygos valstybių gynybos tarybos posėdį Izraelio puolimams prieš Libaną apsvastyti. Manoma, kad Libanas prašys SAM priešlėktuvinių raketų ir kad Palestinos išlaisv. org.-ja sustabdytų savo veiksmus prieš Izraelį iš Libano teritorijos.

1966 m. kultūrinės revoliucijos metu išmestas iš postų Teng Hsiao-ping buvo paskirtas min. pirm. ir partijos pirmininko pakeičėju ir armijos štabo viršininku. Žinovai teigia, kad armija dabar atsidurs visiškoje partijos kontrolėje.

Antonin Novotny, Čekoslovakijos komunistų partijos vadas Prahos pavasariui prasidedant, mirė, sulaukęs 70 m. amžiaus.

A. Smirnov Planovoje Choziajstvo straipsnyje įrodinėja, kad per didelio dėmesio kreipimas į vartotojus padarys juos godžius, egoistus, priklausomus ir ideologiškai silpnus komunistus.

Maskvoje atsirado nauja privačių mokytojų profesija. Šie mokytojai rūpinasi parengti aukštesniųjų mokyklų paskutinių klasių mokinius egzami-

AMNESTY INTERNATIONAL RŪPINASI LIETUVOS DISIDENTAIS

Amnesty International, tarptautinė amnestijos organizacija, siekianti laisvės politiniam kaliniam, išleido spaudai savo pareiškimą dėl Lietuvos disidentų persekiojimo. Pareiškime minima, kad daug lietuvių, suimtų dėl politinių nusikaltimų, yra laikomi kalėjimuose be teismo daugiau kaip devynis mėnesius. Ši akcija, anot AI, laužo sovietinius teisinius įstatus. Kaip pavyzdys, minimi trys lietuviai — Petras Pliura, Povilas Petronis ir Jonas Stasaitis. Rašoma ir apie Sergiejaus Kovaliovo bylą. S. Kovaliovas, žinomas rusų disidentas, buvo suimtas dėl Lietuvos Katalikų Kronikos platinimo. Jis sukūrė pirmą AI grupę Maskvoj. AI pareiškimas mini, kad S. Kovaliovas jau ilgai darbuojasi dėl žmogaus teisių Lietuvoje; minimos ir jo pastangos padėti Kudirkų šeimai.

Laisvės Žiburio angliškos dalies vedėja ir LB krašto valdybos visuomeninių reikalų tarybos narė Daiva Kezienė, pasinaudodama AI narės teisėmis, paprašė AI centrą Londone, kad jis pareikalautų iš sovietų valdžios leidimo stebėti Kovaliovo teismą, kuris vyks Lietuvoje. AI centras pranešė, kad jis tikrai pasiųs tuo reikalu prašymą sovietų valdžiai.

Laisvės Žiburio direktorius Romas Kezys buvo pasiuntęs AI organizacijai kopiją Valtro Sevruko laiško Vatikano valstybės sekretoriui Jean Cardinal Villot ir sovietų valdininkam Lietuvoje dėl Lietuvos katalikų persekiojimo. Amnesty centras pranešė, kad šio laiško kopijas yra išsiuntinęs savo organizacijos grupėm Vokietijoje, Amerikoje, Olandijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir Anglijoje. Šiuose kraštuose

se tos grupės siekia laisvės politiniam kaliniam Lietuvoje. AI centras siūlo šiom grupėm V. Sevruko laišką panaudoti savo veikloje.

rusų karių šeimomis. Trakų rajono mokyklose "daug pokalbių apie Tarybinės Armijos žygdarbius", susitikimai su karo veteranais, "narsumo pamokos", susirašinėjimas su žuvusių rusų karių šeimomis, karių kapų priežiūrėjimas, aptarimas filmo apie "Didįjį Tėvynės karą", klasės rašto darbam temos: II-III klasei "Mano mylimiausias didvyris", IV-VII — "Tarybinės liaudies patriotizmas Didžiojo Tėvynės karo metais" ir VIII XI — "Aš Tarybinės Tėvynės patriotas".

"Tiesa" skiltyje "Ir platus gi kraštas mūsų gimtasis" deda Novosibirsko fizikos bandymų poligone montuojamos sprogimo kameros nuotrauką. "Lietuvos pionierius" skelbia konkursą pradžiamoksliai tema "Kuri knyga apie Didįjį Tėvynės karą tau ypač patiko", taip pat klausimus, ar žinai, kad Sovietų Sąjungoje didžiausia biblioteka yra Maskvoje? kad aukščiausia pasaulyje užtvanka yra Nureko mieste, Sovietų Tadžikijoje? kad žemiausia temperatūra nukrinta Sovietų Jakutijoje, Oimekone?

Rusai: Klaipėdos 10 vidurinės mokyklos IV klasės pionierių būrys yra Jefimo Belinskio vardu, okup. Lietuvos teisingumo ministerijos vyr. konsultantas Aleksandras Suchorukovas, okup. Lietuvos pensijų valdybos viršininkas— Aleksandras Ušonovas, Akmenės raj. Svirkančių kolchozo pirm. A. Černobrovenka. Lietuvos aukščiausio sovieto prezidiumas yra apdovanojęs Nikolajų Gavrilenką, Jevgenijų Antonovą, Vladimirą Jakovlevą, Vladimirą Pomerą, Ilją Matusovą.

Ir, nežiūrint tokio rusinimo potvynio, sovietinė spauda pasirodo nusiskundimų, kad "nacionalizmo atgyvenos tebėra gajos, nors kartais užmaskuotos."

— Jutro Polski (Lenkijos Rytus), Londone leidžiamas lenkų laikraštis, sausio 1 išspausdino lenkų buv. karo kapeliono kun. J. Zieja pamokslą, pasakytą per mišias už žuvusius lenkų karius. Pareiškęs tvirtą viltį, kad Lenkija vėl prisikels laisva ir nepriklausoma, kun. Zieja pasakė: "... Turim atsiminti, kad rytuose už Bugo, kiek į šiaurę, gyvena ir dirba lietuvių tauta, kuri trokšta gyventi laisva ir nepriklausoma — ir turi į tai teisę". (E)

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

AN' ANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, palams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkeikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare: 935-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žibury, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino
Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta
Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose
kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų
lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS
(ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
ŠEIMOMS

DABININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DABININKA ir LIET. ŽINIAS. • Prenumerata metams \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais. • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Lietuviai kompozitoriai prašo balso

Lietuviškų švenčių minėjimuose paprastai turime dvi dalis — paskaitą ir koncertą. Koncertinėje — muzikinėje dalyje dažniausiai pasirodo solistai. Pažiūrėkime, ką jie dainuoja ir kaip jie dainuoja.

Solistas iš konservatorijos atsieneša didelę savo repertuaro dalį. Suprantama, tas repertuaras nėra lietuviškas. Tai dažniausiai operų arijos. Mielai pasirenkamos populiarios arijos. Girdėtos interpretacijos padeda ir jiems pakiliu ariją padainuoti.

Reikia pasidžiaugti jaunais solistais, kad jie ateina į sceną ir parodo savo talentą — jie sugeba atlikti arijas ir kitus sudėtingus veikalus.

Bet štai solistas, dainuodamas lietuviams, įdeda ir grynai lietuvių kompozitorių kūrinį, lietuvių liaudies harmonizuotą dainą. Įsiklausęs nustembu, kad šie lietuviški kūriniai yra atliekami ne su tokiu pasirengimu bei tobulumu, kaip tarptautinių kūrinių ištraukos. Lietuviški kūriniai pasidaro kur kas banalesni, lėkštesni, be interpretacijos gilumos.

Vienas solistas pats prisipažino, kad nėra laiko lietuviškom dainoms. Bet tai yra tikrai neteisinga. Lietuviška daina yra taip pat graži ir reikalauja tiek pat darbo, kaip ir arijos iš operų. Dar daugiau, pirmoje vietoje reikia pastatyti lietuvišką kūrinį ir jam suteikti visą savo talento jėgą. Tada visi pajus savo tautos kūrybines gelmes.

Prisimena Kipras Petrauskas, pirmaeilis operos tenoras, kaip jis dainuodavo lietuviškas liaudies daineles. Ta paprasta nesudėtinga liaudies dainelė taip pat jaudino ir audrino klausytojus, kaip ir kokia jo atlikta arija iš Toscos. Jis turėjo menininko jautrią atsakomybę ir visom savo talento jėgom stengėsi kūrinių kuo geriausiai atbaigti.

Kadangi operų arijos yra geriausiai parengtos, dabininkas mielai jų ir grie-

biasi. Arijos suteikia jam saugumo jausmą ir tvirtumą. Bet yra momentų, kad tos arijos koncerte netinka. Tie momentai yra lietuviškos tautos šventės. Štai nepriklausomybės šventė. Nepriklausomybė tiek daug davė lietuviškai kūrybai, išaugino savus kompozitorius, sukūrė daugybę veikalų, tad būtų tikrai nemandagu tokią dieną pasiimti svetimųjų dainas ir savuosius užmiršti.

Suprantama, pasidaryti savo lietuvišką repertuarą yra kur kas sunkiau, nei jį sudėti iš tarptautinių kūrinių. Bet — Redde quod debes — atiduok, ką privalai. Atiduok savo talentą lietuviškai muzikai!

Lietuvių kompozitorių vardu, visų kultūrininkų vardu ir krepinamės į solistus, į koncerto žmones. Prašome jų dviejų dalykų — geros lietuviškų kūrinių interpretacijos ir per tautos šventes dainuoti tik lietuvių kompozitorių kūrinius.

Rotacinė tvarka parapijose

Lietuviškos parapijos turi nemažą sunkumų. Sunku jom suteikti žmones į lietuviškas pamaldas, nes tie žmonės išsikėlę toli nuo savo parapijos. Mėgname juos sukviesti bent didžiųjų švenčių metu. Viena tokių švenčių mum yra ir Vasario 16. I tokias iškilmes ateina ir lietuviškos organizacijos su vėliavomis.

Tom organizacijom yra lengva ten, kur tėra tik viena bažnyčia. O jei viename mieste yra kelios lietuviškos bažnyčios, kur tada turi eiti tos organizacijos vėliavos?

Kunigų Vienybės senuose nutarimuose buvo tuo klausimu pasisakyta, kad laikomasi rotacinės tvarkos. Jei šiemet vienoje bažnyčioje organizacijos ir visa

(nukelta į 8 psl.)

Ateitis, lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas, iki 1974 pabaigos buvo leidžiama Moksleivių Ateitininkų Sąjungos. Nuo 1972 pradžios žurnalą redagavo kun. Jonas Staškevičius, talkinamas redakcijos kolektyvo Toronte, Kanadoj. Iškilus sunkumam — trūkstant medžiagos, vėluojantis mėnesiniam numeriam, nustojus nemaža prenumeratorių, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga perleido Ateitį Ateitininkų Federacijai. Naujieji leidėjai pakvietė kun. dr. Kęstutį Trimaką vyriausiuoju redaktorium. Norėdami supažindinti Darbininko skaitytojus su pasikeitusia Ateities linkme, čia spausdinam pokalbį su naujuoju redaktorium.

Ar Ateitis ir toliau lieka, kaip iki šiol moksleivių žurnalas?

Jei Ateitis ir toliau liktų vien moksleivių žurnalas, mus tikriausiai lydėtų tie patys sunkumai, kaip ir iki šiol — medžiagos, skaitytojų bei bendradarbių stoka, prenumeratorių retėjimas gretos ir didėjančios skolos. Man tačiau jokio sprendimo nėra. Nereikia daryti. Sprendimą padarė Ateitininkų Federacijos centro valdyba, kuri nutarė, kad nuo 1975 pradžios Ateitis yra "Ateitininkų Federacijos leidinys, kuriame ypatingas dėmesys skiriamas vyresniesiems moksleiviams ir studentams, jungiant ir informacinį momentą, atspindintį visą ateitininkijos gyvenimą". Ta prasme Ateitis nuo dabar yra visiems ateitininkams — sendraugiam, studentams ir moksleiviams, skiriant ypatingą dėmesį vyresniesiems moksleiviams ir studentams.

Kaip Ateitininkų Federacijos perėmimas leisti Ateitį paliečia patį žurnalą?

Ateitininkų Federacijos nutarimu praplečiama žurnalo apimtis. Dabar Ateity bus galima svarstyti visus ateitininkus liečiančius reikalus. Tos galimybės nebuvo dar visai netolimojo praeity. Net toks svarbus prof. Ant. Maceinos laiškas Federacijos vadui dr. P. Kisieliui, siūlęs gaires visų ateitininkų veiklai, buvo išspausdintas ne Ateity, bet Draugo kultūriniam priede. Dabar gi ateitininkai turės savo tribūną svarstyti savus reikalus savo tarpe Ateities puslapiuose. Be to, nors reikalų yra, dažnai jie nėra svarstomi. Tam dažnai reikia paskatinimo. Naujoji Ateities redakcija tokios iniciatyvos ėmėsi jau prieš išleidama pirmąjį šimetinį numerį, prašydama atsiliepimų į prof. Ant. Maceinos ano laiško minėtis ir skatindama ateitininkus skaityti Lietuvos Katalikų Baž-

ATEITIES ŽURNALO APIMTĮ PLEČIANT

Pokalbis su Ateities vyriausiuoju redaktorium kun. dr. Kęstučiu Trimaku

nyčios Kroniką, ją platinti ir pasakyti apie ją raštu.

Kokiu būdu siekiate "atspindėti" visą ateitininkijos gyvenimą?

Ateitininkų Federacijos centro valdyba nori, kad Ateitis informuotų skaitytojus apie visos Federacijos ir visų jos padalinių veiklą — sendraugį, studentų ir moksleivių. Be to, mes, Jungtinės Amerikos Valstybės, neturim pamiršti, kad ateitininkų yra kituose kontinentuose — Europoj, Australijoj ir Pietų Amerikoj. Ateitis stengsis informuoti apie visus. Ta prasme ji yra ir tarpsąjunginis, ir tarpkontinentinis ateitininkų žurnalas. Šio uždavinio atlikimas didele dalim priklausys nuo to, ar visi ateitininkų vienetai siųs savo veiklos korespondencijas Ateičiai.

Nors Ateitininkų Federacijos centro valdyba, matyt, pirmoj vietoj nori, kad Ateitis atspindėtų ateitininkų veiklą, neįmanoma atspindėti viso ateitininkijos gyvenimo, neparodant to, ką ateitininkai galvoja, kuo sielojasi ir ką kuria. Todėl atveriam Ateities puslapius ateitininkų idėjom, sumanymam, svarsty-

Kun. dr. Kęstutis Trimakas, Ateities žurnalo vyriausias redaktorius

mam, įkvėpimam, diskusijom ir žodžio bei vaizdo kūrybai. Pagaliau ir pati Ateities redakcija negali stovėti nuošaliai. Ji stengsis įkvėpti ir skatinti. Tokiu būdu Ateitis ne tik atspindės, bet ir gyvins ateitininkijos gyvenimą.

Kokiu gi priemonių Ateitis imasi ypatingam dėmesiui į vyresnius moksleivius ir studentus?

Mūsų Ateities beveik visa redakcija yra sudaryta iš studentų. Dalis jų yra apsiėmę vykdyti ir jau vykdo konkretų darbą. Ir šiaip studentų tarpe yra galva, plunksnų ir lietuvių kalbą neblogai valdančiųjų, kurie paprastai atsiliepia į prašymus ir skatinimus. Tokiu būdu su studentais sunkumų neturim. Tiesa, ateity pageidausim jų didesnio dėmesio Ateičiai ir visam tam, kas jį rašoma.

Su moksleiviais yra sunkiau. Nedaug jų tarpe kas valdo lietuvių kalbą. Ne tiek daug jų ir Ateitį skaitė, net ir tada, kai žurnalas buvo jų. Redakcijoj jau turim moksleivių atstovų Dalią Bilaišytę, o Ateity nuo pat pradžios įvedam moksleivių skyrių — Atžalos, kuriame bus spausdinama tiek vyresniųjų, tiek jaunesniųjų moksleivių kūryba bei rašiniai specialiomis temomis. Esam prašę ir vienus, ir kitus, bet kol kas rezultatai menki. Jaučiam, kad tarp Ateities ir moksleivių turi būti daug ištvermingų tarpininkų, kuriems rūpėtų patys moksleiviai ir kurie matytų Ateities vertę moksleiviam. Moksleivių kuopų globėjai ir vyresnieji aktyvūs moksleiviai turi nuolatos kitus skatinti skaityti Ateitį ir pratinti jai rašyti. Laukiame tautos ypač šiam darbe. Skatinam moksleivių stovyklose, kursuose, o taip pat ir kuopose organizuoti būrelius, kurių nariai ugdytųsi rašyto žodžio kūryboj.

Kaip sudarėte redakcinį kolektyvą? Koks yra jo sąstatas?

Telefonu Federacijos vado dr. P. Kisieliaus prieš vidurnaktį pakviestas redaguoti, svarsčiau tris valandas, kol nutariau koordinuoti redakcinį darbą, suradus tris jaunus pajėgius akademikus, kurie pasikeisdami paruoštų po numerį. Iki šiol suradau tik vieną — Aldoną Zailską. Su ja dalinuosi visais planais, rūpesčiais ir sumanymais. Ji pati jau

anksčiau buvo ėmusis iniciatyvos, suburdama Ateities redagavimu besidominčių studentų būrelį. Mano pakviesti, jie visi ir sudarė dabartinės redakcijos branduolį. Pakviečiau dar daugiau. Visi yra iš Chicagos, išskyrus A. Norvilą iš Brooklyno, D. Kojelytę jau veda "Kalbos" skyrių, R. Olšauskaitė — tautosakos "Simbolius", Ant. Razma — skyrių apie ateitininkų vadus.

Korespondencijų medžiagą iš moksleivių kuopų renka D. Bilaišytė, o iš studentų draugovių — M. Šerepkaitė. Mūsų fotografai yra J. Kuprys ir R. Šilkaitis. Meninių apipavidalinimų rūpinasi du jauni dailininkai — D. Stončiūtė ir R. Zailskas. Savo rašiniams žurnalą remia J. Bradūnas, o savo idėjomis ir rašinių rinkimu iš studentų — L. Sidrys.

Suminėju tuos redakcijos narius, kurie jau yra kuo nors konkrečiai prie Ateities prisidėję. Kiti dar nespėjo įsijungti į bendrą darbą. Tikimės, kad mūsų viltys ir jų pažadai netrukus išsipildys.

Ko tikėtis iš Ateities bendradarbių ir skaitytojų?

Į pačią Ateitį — į kiekvieną kas mėnesį pasirodantį naują numerį — vertėtų žiūrėti kaip į besitęsiantį redakcijos, bendradarbių ir skaitytojų vilčių-pažadų išsipildymą. Iš savo pusės pažadu dėti visas pastangas, kad Ateitis jai užbrėžtus uždavinius kiek galima geriau atliktų. Tuo pačiu turiu vilties, kad žurnalo bendradarbiai ir skaitytojai žurnalą parems savo dėmesiu, prenumeravimu bei rašytu žodžiu.

— B. Bačiūnas, gyvenęs Kanadoj, atsiuntė Vlikui per Tautos Fondą 500 dolerių. Prašo tą auką įrašyti Salomėjos Neries vardu, nes aukotojas yra jos brolis ir, su liūdesiu ją prisimindamas, nori prisidėti prie Lietuvos laisvimo pastangų. (E)

— Okupuotoj Latvijoje per pastutinius trejus metus sudegintos 6 bažnyčios, visos liuteronų. Nors už visas buvo mokėti aukšti apdraudos mokesčiai, po gaisro dėl visokių nuskaičiavimų menkas sumas pasiuntė miestų komitetui, o ne pačiai nukentėjusiai parapijai.

Elena Juciūtė

PĖDOS MIRTIES ZONOJE

3

*

Netolimoje apylinkėje buvo (turbūt ir tebėra) didelė Antanavo spirito varykla. Tai buvusio dvairo centras. Čia dirbo daug darbininkų ir tarnautojų.

Vieną rytą išgirdome, kad ten apsilankę "naktiniai svečiai". Tik šis apsilankymas nebuvo toks liūdnas, nes žmonių aukų nebuvo. Kadangi čia ginkluotų pareigūnų nebuvo, niekas nesipriešino, tai ir jie nešaudė, tik įsakė nejudėti iš vietos. Patys šeiminkavę, kaip savo namuose. Pasiėmę visokio turto ir gyvulių, išvažiavo savo keliais, palikę prižiūstas lauke dvi karves, kurios visą laiką baubė. Žmonėms buvo įsakta nejudėti iš vietos, kol jie išvažiuos. "Belaisviai", girdėdami karvių baubimą, galvojo, kad "svečiai" dar neišvažiavę ir tik rytą apsižiūrėjo, kad jų seniai nėra. Valdiško turto niekam negaila, užtat ir šis "vizitas" niekam nebuvo liūdnas.

Partizanų gretos retėja

Kartą vienas iš mūsų pagrindininkų pasisakė turėjęs pasiūlymą išvykti į Švediją, bet atsisakęs, nes čia esąs reikalingesnis, negu kur kitur. Užsienyje esą ir taip daug mūsų pabėgėlių, kurie padarys, ką galės, savo kraštui.

Vėliau paaiškėjo, kad toji "Švedija" buvo čekistų provokacija. Kurie tik buvo užsirašę išvykti, netrukus susilaukė arešto. Ryšininkai, kurie verbavo tuos "važiuotojus", patys nežinojo, kam jie dirba. Taip kažkoks čekos agentas, įsikverbęs į pagrindį, sužvejojo ne vieną neapdairią "žuvelę".

Kovotojų gretos vis retėja. Kasdien ateidavo gandai iš apylinkių apie žuvusius ir areštuotus. Neprisimenu tiksliai datos,

— rodos 1947 metų vasarą — milicijos kieme buvo paguldyti du lavonai. Komunistai triumfavo, įveikę didžiulį "banditų" vadą, slapyvardžiu "Žveją". Antrasis buvęs jo pavaduotojas — adjutantas. Buvo suruoštos paskaitos gyventojams, kad ir mirusių žmonės dar daugiau neapkęstų. Visi buvo raginami į kovą su liaudies priešais, buržuaziniais nacionalistais, kenkėjais, tarybų valdžios priešais. Pasakė ir pavardę to "Žvejo" — tai buvęs buržuazinės Lietuvos kariuomenės karininkas lt. Baltūsis.

Vėliau sužinojome, kad ir mūsų ketvertukas priklausė jo daliniui, kad štabas buvo kaime už 3 km., bet dabar jau buvo išsikėlęs.

Sužinojome ir žuvimo aplinkybes. Jie buvo sustoję pas vieną ūkininką, slėpėsi daržinėje. Čekistai atsekė pėdomis ir apsupo tą ūkį. Šeiminkai įsakta tarpininkauti, vesti derybas, kad pasiduotų be kovos. Nežinia, ką jie pasakė šeiminkui, nes jis, aišku, visko galėjo nepranešti. Kol tas sugrįžo, pasigirdo šūviai daržinėje... Kovotojai užbaigė savo gyvenimo dienas savižudybe.

Kas suskaitys, kiek tokių kunigaikščio Margio pavyzdžių buvo mūsų krašte tuo metu? Daugelio tokių įvykių ir liudininkų nepaliko. Net patys čekistai prisitardavo, kad, paėmę bunkerius, kai kada randą visus negyvus.

Netolimoje apylinkėje nusižudė vienas kovotojas, slapyvardžiu Povilas, susisprogdindamas granata, rugiuose priešų apsuptas.

Teko girdėti, kad viename mūšyje, žuvus dviem broliam, prie kulkosvaidžio stojo sesuo ir, iššaudžius visus šovinius, susisprogdino granata, kad gyva nepatektų priešams.

*

Mūsų pagrindinis darbas, vadui žuvus, sustojo, nebegavome jokių uždavinių.

1948 m. pavasarį jaučiausi nusilpus ir nesveika. Nuvažiauvau į Kauną pas gydytoją prof. Vladą Kairiūkštį, kuris dirbo privačiai. Už vizitą imdavo penkiasdešimt rublių, nes už leidimą verstis privačia praktika valdžiai mokėjo labai didelius mokesčius. Pacientų pas jį būdavo didžiulės eilės, daug daugiau, negu pas "velnių" gydančius.

Vizitas truko apie valandą, nuodugniai patikrino sveikatą ir gerokai pasikalbėjome. Jis pasisakė turįs rūpestį dėl vieno provincijos miestelio klebono, kuris atvežtas į ligoninę. Gydytojai negalį nustatyti diagnozės, kvietė ir jį į konsilijumą.

— Gėsta žmogus, kaip žvakė, ir negalima nustatyti nuo ko, — sakė gydytojas.

Netrukus tās klebonas mirė. Buvo tik keturiasdešimt metų ir anksčiau buvęs sveikas.

Vėliau nugirdau, kad minėtas klebonas naktimis buvo vedamas į miliciją tardymams. Be abejo, tai ir buvo jo ligos priežastis, bet jis negalėjo to nė gydytojams pasakyti.

*

Mokykloje darbas buvo sunkus. Vis didesni reikalavimai buvo statomi tarybiniam mokytojui. Juo toliau, juo daugiau politinių žinių reikalavo iš mokinių ir mokytojų, juo daugiau kovoti prieš "religinius prietarus", o mes patys dar vis eidavome į bažnyčią.

Kartą atvažiavo iš rajono (apskrities) kažkokie apie mokslą nenusimanę egzektoriai, suaukė mokytojų posėdį ir kiekvieną durė pirštu klausdami:

— Eini į bažnyčią?

Kai kurie sugalvojo gudrius atsakymus, pvz.: "Dabar neinu", kiti mikčiodami žadėjosi nebeiti, tretį atvirai pasakė: "Einu", dar kiti sakėsi niekada nėję ir t.t.

Egzektoriai pareiškė:

— Pasirinkite mokyklą arba bažnyčią. Kas eis į bažnyčią, mokyklą turės palikti!

Mes patys savo mintyse dar pridėjome, kad ne tik mokyklą, bet ir savo kraštą tokiems teks palikti, nes tokie bus įrašyti į "liaudies priešų" sąrašus.

Po kiek laiko viena mūsų mokytoja, pareigūno užklausta, ar tikinti, su humoru atsakė:

— Tikiu, bet žmonių nepiktinu, į bažnyčią neinu.

Ir taip visi įpratome "žmonių nepiktinti". Retkarčiais pavažiudavome toliau, kur nėra pažįstamų ir niekas "nepasipiktins".

1948 M. DEPORTACIJOS

1948 m. gegužės-birželio mėn., kai dar mokykloje tebevyko pamokos, vieną vakarą, saulei leidžiantis, buvo sukviešti į valsčiaus vykdomojo komiteto būstinę visokių įstaigų tarnautojai, jų tarpe vienas kitas ir mūsų mokytojas.

Kaip vėliau sužinojome, juos suvarė į vieną kambarį, užrakino ir pasakė, kad jie čia pakviesti į talką padėti "buožu" išvežti.

(Bus daugiau)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ BAŽNYČIA PATOGIAUSIA GRIAUTI IŠ VIDAUS

Ateizmas Lietuvoje pasidarė tarsi oficiali religija, kuriai tar nauja spauda, radijas ir televizija, religija, kuri platinama visomis galimomis priemonėmis. Ateizmą skleisti yra verčiami ne tik mokytojai, auklėtojai, bet ir visi inteligentai. Tuo pačiu metu, kai knygynai yra užversti ateistine literatūra, katalikai jos (savos) beveik neturi, o ir turimą saugumas konfiskuoja. Nūdieninių knygnešių, kaip ir carų laikais, laukia Sibiro katorga. Spaudos draudimo gadynėje buvo lengviau, nes caras neturėjo tiek daug šnipų ir iš savosios tautos kilusių išdavikų.

Ateistinė valdžia propagandinėmis priemonėmis nepasitiki ir griebiasi gerai organizuotos administracinės veiklos. Prie TSRS Ministrų Tarybos veikia Religijų reikalų taryba, kuri — oficialiai skelbiama — prižiūri, kad būtų vykdomi įstatymai apie religinius kultus. Tikrovėje ši įstaiga administracinėmis priemonėmis kovoja su religija visoje Tarybų Sąjungoje. Lietuvoje veikia Religijų reikalų tarybos įgaliojimo įstaiga, kuri kovoja su religija, prisitaikydama prie vietos sąlygų. Respublikų centruose veikia ateistinės veiklos koordinavimo tarybos, kurių filialai — rajonų ateistinės tarybos, vadovaujamos (rajonų) Vykdomųjų komitetų pirmininkų pavaduotojų. Šie pavaduotojai rajono ribose turi beveik nevaržomą laisvę terorizuoti kunigus, varžant jų veiklos laisvę. Paprastai tokie suvaržymai pasakomi žodžiu, pavaduotojui glamžiant rankose iš seifo ištrauktą slapta instrukciją — ateistai nenori Lietuvos istorijai palikti savo gėdingų dokumentų.

Kiekvienoje apylinkėje veikia ateistinė taryba, kurios uždavinys organizuoti ateistinę veiklą, šnipinėti kunigų darbą, tikinčiuosius ir t.t.

Religijos padėtį Lietuvoje įdėmiai seka Valstybės Saugumo Komitetas, kadangi kiekvienas ryškesnis religingumo pasireiškimas mūsui laikomas grėsme tarybinei valdžiai.

Maskva reikalauja, kad Lietuvos ateistai, kovodami su Bažnyčia, naudotų tas pačias priemones, kurios buvo išbandytos Rusijoje po Spalio revoliucijos. Tačiau Lietuvoje norimus rezultatus pasiekti sunkiau, nes katalikų centras randasi ne Maskvoje, o Romoje.

Ateistai įsitikino, kad patogiausia Bažnyčią griauti iš vidaus per bažnyntinius komitetus ir per ateistinei valdžiai pataikaujančią Bažnyčios vadovybę.

Pagal tarybinę Konstituciją Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, tačiau valstybės smulkmeniškai kišasi į Bažnyčios reikalus per Religijų reikalų tarybos įgaliojimo įstaigą ir per bažnyntinius komitetus, į kuriuos stengiamasi prarasti kuo daugiau ateistams palankių arba net visiškai ištikimų žmonių. Bažnyčios vadovai tuojau suprato šią ateistų klastą, pasikėsusią suparalizuoti pastoracinę veiklą. Šiuo metu ateistai bando Lietuvoje įvesti tokią tvarką, kaip Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje ir kitur — bažnyntiniai komitetai turi būti tikrieji parapijų šeimininkai, o kunigai — tik samdiniai. Bažnyntinis komitetas privalo tvarkyti parapijos finansinius reikalus, atlikti reikiamus remontus, į jį privala

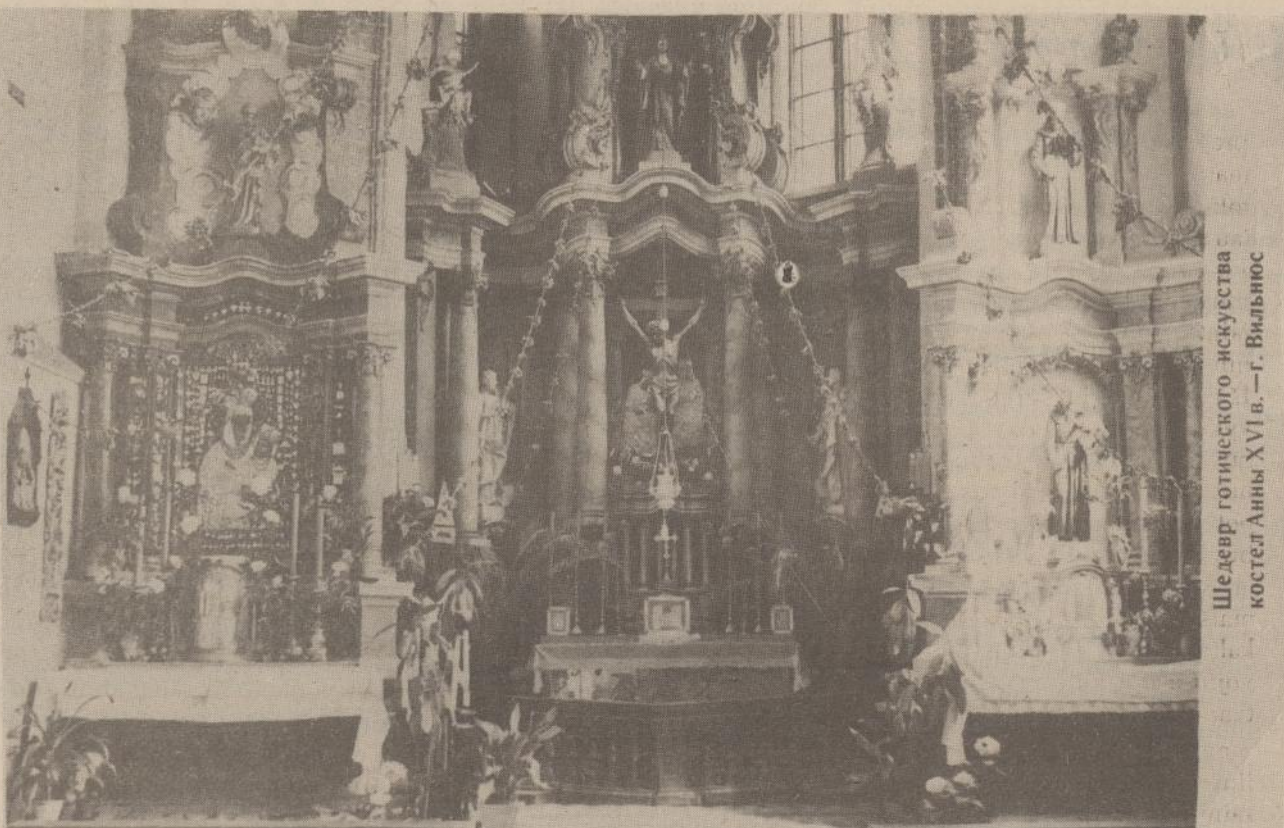
kreiptis tikintieji, norėdami palaidoti mirusius, pakrikštyti kūdikius arba susituokti. Šituo siekiama žmones atgrasinti nuo religinių praktikų. Kadangi bažnyntinis komitetas samdo ir atleidžia kunigus, tuo pačiu netenka reikšmės ir vyskupo funkcijos arba net dar blogiau — vyskupas paliekamas tik dekoracija, kad pasaulis nematytų jos užkulisuose ateistų vykdomo smurto.

Pastaruosiu metu Lietuvos kunigai be vyskupų žinios yra verčiami priimti rajonų Vykdomųjų komitetų naujas sutartis su bažnyntiniais komitetais. Jos suformuluotos vienašališkai ir labai neaiškiai, ypač apie bažnyčios uždarymą. Ketvirtame sutarties punkte kalbama: "Ši sutartis gali būti nutraukta... c) jei nustatyta tvarka nutarta uždaryti maldos namus (kulto pastatą), kuriuo naudotis buvo leista šia sutartimi". Tikintieji negali sutikti su jokia tvarka, kad būtų uždaryta bažnyčia.

Kad nekiltų pasipriešinimo, sutartys sudaromos tyliai, ne vienu metu ir net naudojant apgaulę. Tenka apgailestauti, kad net patys kunigai — o ką kalbėti apie tikinčiuosius — kai kur pasielgia neapgalvotai ir lengvapėdiškai. Tie kunigai, kurie aiškiai pramato ateistų kėslus, priešinosi neaiškiai suformuluotų sutarčių pasirašymui ir nesutinka su bažnyntinės jurisdikcijos atidavimu ateistų įbauginiems bažnyntinių komitetų nariams. Dabartinės sutartys yra pirmas žingsnis galutinai suvaržant vyskupų ir kunigų veikimo laisvę.

Ačiū Dievui, kad vyskupai iki šiol nesutiko su valdžios persama nebažnyntine tvarka. Tačiau yra žymių, kad šiuo metu vėl bus dedamos naujos pastangos bažnyntinius komitetus Lietuvoje padaryti visagaliais parapijų šeimininkais. Apie tai yra išsitaręs Religijų reikalų tarybos atstovas Tarasovas.

Bažnyntinių komitetų veikimas pagal ateistų planą visiškai prieštarauja bažnyntinei tvarkai, kur valdžią yra gaunama ne iš liaudies, bet paeinanti iš paties Kristaus. Todėl nenuostabu, kad su tokiais komitetais Bažnyčios vadovai nesutiko nuo pat

Šv. Onos bažnyčios vidus Vilniuje. Šone rusiškai parašyta — Gotikinio meno sedėvas, Onos bažnyčia XVI a. Vilniuje. Ši fotografija, atvežta iš Vilniaus rodo, kaip brukama rusų kalba. Lietuviško įrašo jau nėra, yra tik rusiškas. Atvirukas kopijuotas fotografiniu būdu.

revoliucijos. Tos kovos aukomis tapo vysk. Cieplikas, prel. Butkevičius, vysk. T. Matulionis ir kt. Iš esmės su tokiais komitetais nesutiko ir Lietuvos vyskupai: vysk. K. Paltašokas, vysk. M. Reinys ir kt. Tik pradėjus masiškai uždaryti bažnyčias ir sumindinti kunigus, be to, išdaviškai padarius nuolaidas keikiams Vilniaus miesto kunigams, vyskupai jau nebedraudė sudaryti bažnyntinius komitetus. Tačiau iki šiol šie komitetai — neskaitant mažų išimčių — tiesioginiai nesikišo į pastoracinį darbą.

Ateistai, pasisavinę carizmo praktiką, kovai su Katalikų Bažnyčia nori panaudoti jos vadovybę. Į vadovaujančius postus jie bando prarasti valdžiai nuolaidžius vyskopus arba kunigus, kurie vykdyt Bažnyčiai kenksmingus potvarkius, varžančius kunigo darbą, pvz., vaikų katekizavimo, kanoniško parapijų lankymo draudimas ir kt. Valdžiai nuolaidžiaują dvasiškai, vykdamie į Romą, Maskvoje yra instruojami, ką ten kalbėti, ką nutylėti, su kuo bendrauti ir ko vengti. Sugrįžę iš Vatikano, jie privalo atitinkamiems organams atlikti "generalinę išpažintį".

Dabartiniu metu Lietuvos kunigų tarpe plačiai kalbama, kad

Vatikanas galės nominuoti naujus vyskopus, kurių kandidatūras iškels ne Lietuvos tikintieji, bet, per valdžiai pataikaujančius dvasiškiaus, Religijų reikalų tarybą. Jeigu būtų paskirti nauji, valdžiai nuolaidžiaują vyskupai, ateistai pasiektų šiuos tikslus:

1. Būtų sugriautas Šv. Tėvo autoritetas, kuris iki šių dienų Lietuvos tikinčiųjų ir kunigų tarpe buvo labai stiprus. Lietuvos kunigai ir sunkiausiose sąlygose parodė savo ištikimybę Apaštalių Sostui. Nepavyko ateistų bandymai sukurti Lietuvoje popiežiaus jurisdikcijos nepripažįstančią tautinę Katalikų Bažnyčią. Vienam iš nuteistųjų 25-eriems metams kunigų už tai buvo siūloma laisvė, Šv. Jono bažnyčia Vilniuje ir 100,000 rublių kyšis. Tylos Bažnyčiai niekada nebus suprantama diplomatija, kuri sudarytų sąlygas ateistams triumfuoti, kad net Vatikanas nepritariais kovojantiems ir kenčiantiems už tikėjimą kunigams ir tikintiesiems. Už diplomatinės nuolaidas ateistinė valdžia galinti daug pažadėti, pasirašyti gražiausias sutartis, bet jos liks negyvos, kaip ir ateistinės valdžios pasirašyta "Žmogaus Teisių Deklaracija". Lietuvos kunigai ir tikintieji mano, jei pasaulio vyskupai ir katalikai savo laikui būtų tinkamai reagavę, gal būtų išsaugota vysk. V. Borisevičiaus gyvybė. Tą patį galima pasakyti ir apie masinius kunigų su-

iminėjimus. Šiuo atveju mums pavyzdžiu galėtų būti pasaulio komunistai, kurie taip energingai gynė Manolį Glezą, Andželą Davis ir dabar tebegina Cilės komunistus.

2. Garbingi Lietuvos vyskupai, kaip arkivysk. J. Matulevičius, arkivysk. T. Matulionis, arkivysk. M. Reinys ir kt., aukštai iškėlė tikinčioje visuomenėje vyskupo autoritetą. Jei Šv. Sostas nominuotų į vyskopus netinkamus kandidatus, būtų sugriautas vyskupo autoritetas ir tuo pačiu padaryta didelė žala Lietuvos Katalikų Bažnyčiai.

3. "LKB Kronika" sumini tik mažą dalį faktų — dėl persekiojimo daugiau jų surinkti nepajėgia — liudijančių apie ateistų terorą ir tikinčiųjų vargus. Lietuvos tikintieji laukia paramos iš savo dvasios vadų. Tuo tarpu valdžios parinkti dvasiškai skelbia, kad mūsuose Bažnyčia nėra persekiojama. Kaip nusiviltų Lietuvos tikintieji, jei Vatikanas tokių dvasiškųjų skaičių dar padaugintų.

4. Valdžiai nuolaidžiaujančių naujų vyskupų paskyrimas būtų moralinis smūgis tautos gerbiams vyskupams-tremtinėjams J.E. vysk. J. Steponavičiui ir J.E. vysk. V. Sladkevičiui. Tokiu būdu būtų nuvertinta jų auka, tarsi pasmerktą jų ištikimybę Šv. Tėvui, Bažnyčiai ir galutinai sunaikinta galimybė jiems sugrįžti į savo pareigas.

(nukelta į 5 psl.)

PUTNAM, CONN.

SUSIKAUPIMO SAVAITGALIAI SESELIŲ SODYBOJ

Nekaltai Pradėtosios Marijos seselės Putname, suprasdamos Šventųjų metų skiriamas įsipareigojimus, šiemet gavėnios metu savo sodyboje rengia ypatingus susikaupimo savaitgalius. Jos kviečia visus — artimos ir tolimes apylinkės lietuvius — bent trumpam laikui palikti kasdieninę triukšmingą aplinką ir kartu su autoritetingais vadovais panagrinti žmogaus gyvenimo prasmę, uždavinius bei kiltus šios žemės kelionės.

Savaitgalio pabūvimas "su savim" tikriausiai suteiks naujų jėgų, papildys išsenkančias dvasines, kartu ir fizinės atsargas, o lietuviška aplinka, lietuviškais papročiais gaminamas maistas daug kam atgaivins ir mielos tėviškos prisiminimus.

Susikaupimo savaitgalių programa: vasario 28 — kovo 2 dienos skiriamos studentams ir studentėms; kovo 7-9 — vyrams ir gimnazijos (high school) amžiaus berniukams (vyrams ir berniukams bus kalbama atskirai); kovo 14-16 — moterims; kovo 21-23 — gimnazijos (high school) amžiaus mergaitėms.

Norintieji smulkesnių informacijų gali kreiptis šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary, Putnam, Conn. 06260. Dr. Alf. Stankaitis

Tėv. Norbertas Švambaris, OFM

MIRĖ TĖV. NORBERTAS ŠVAMBARIS, OFM

Naktį iš sausio 30 į sausio 31 Portland, Maine, ligoninėje, netoli Kennebunkporto, mirė Tėv. Norbertas Švambaris, OFM. Paskutiniaisiais metais jis buvo pasiligojęs, paliestas atričio, iš Kennebunkporto vienuolyno buvo išgabentas į senelių slaugymo namus, kur išgyveno apie porą metų. Paskutinėmis dienomis sirgo plaučių uždegimu.

Buvo gimęs 1895 birželio 25, į kunigus įšventintas 1926 spalio 8, vienuolio įžadus padarė 1929 sausio 27.

Kretingos vienuolyne yra ėjęs įvairias pareigas, buvęs klebonu, viršininku. Amerikoje daugiausia gyveno Kennebunkporte, Maine, ir čia daugiausia buvo ligonis.

Palaidotas vasario 4 Šv. Jono kapinėse Queens, N.Y., lietuvių pranciškonų skyrių.

BAŽNYČIOS TARNYBOJE

— Kun. Kazimieras Pugevičius, Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos koordinatorius, praves metines rekolekcijas Toronto Prisikėlimo parapijoje kovo 9-16.

— "Washington Star-News" sausio 7 įdėjo ilgą straipsnį "Soviet Nationalities Restive" (Sovietų tautybės nerimsta). Paminėjęs kitas nerimstančias tautines mažumas, rašo: "Lietuva, Latvija ir Estija yra specialioje kategorijoje, nes buvo nepriklausomos nuo 1918 iki 1940 metų, kai jos buvo okupuotos sovietų armijos ir inkorporuotos į Sovietų Sąjungą". Tose Pabaltijo valstybėse, ypač Lietuvoje, buvę kruvinių susirėmimų tarp patriotiškai ir religiskai nusiteikusių jaunimo ir policijos po 20 m. amžiaus lietuvių studento kataliko susideginimo 1972 m. gegužės mėnesį. Didžiausia sovietam problema Lietuvoje esanti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, nes Katalikų Bažnyčia suvaidino didelį vaidmenį Lietuvos istorijoje ir yra sutapatinta su Lietuvos nacionalizmu. (E)

— Simas Kudirka pakviestas kalbėti Kardinalo Mindszenty fundacijos vasario 28 — kovo 2 St. Louis mieste, Missouri, Stonfer's Inn visuomenės vadam skirtoj konferencijoje. Kiti kalbėtojai: "Register" redaktorius arkivysk. R. J. Dwyer, rašytojas kun. V. Miceli, SJ, laikraštininkas kun. C. Healy, SJ, radijo kalbėtoja Ph. Schafly. Mindszenty fundacijos laikraščio "The Mindszenty Report" sausio mėn. numerį, pranešant apie šią konferenciją, iš visų kalbėtojų įdėta tik Simo Kudirkos nuotrauka.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija skirs premijas už geriausius 1974 m. mokslo ir religinės srities veikalus "bei labiausiai pasižymėjusiam laikraštininkui. Viso trys premijos po 1000 dol. Visų jų mecenatas kun. dr. J. Prunskis. Ketvirtą premiją 500 dol. labiausiai pasižymėjusiam visuomenininkui paskirs Pasaulio Lietuvių katalikų bendrija. Ir šios premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis.

— Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnyba Kalėdų proga visom JAV ir Kanados lietuvių radijo valandėlėm parūpino juostėlėn įrašytą vysk. Vincento Brizio sveikinimą.

— Kun. W. Wolkowich (Valkavičius), mokslinių žurnalų bendradarbis ir smuikinininkas, iki šiol buvęs Jėzaus Nukryžiuotojo seserų vienuolyno kapelionas Brockton, Mass., paskirtas Šv. Motiejus parapijos administratorium į Marlboro, Mass.

— Kun. dr. Juozas Vaškas, MIC, yra išrinktas į Chicago arkivyskupijos kunigų senatą ir nuo šių metų pradžios pradeda tas pareigas eiti, atstovaudamas lietuviams vienuoliam. Kun. Vaškas yra "Laivo" žurnalo redaktorius.

— Kun. Alfonsas Grauslys, knygos "Šviesa tamsoje" autorius, vasario 23 atvyks į Detroitą. Jis aukos mišias Šv. Antano bažnyčioje, po pamaldų kavinę supažindins su knyga ir pasirašys autografus.

— Viktoras Laukaitis pirminkauja Australijos lietuvių katalikų federacijai.

— Brazilijoje lietuvių savaitraščio "Mūsų Lietuva" redaktoriaus pareigas laikinai priėmė kun. Pranas Gavėnas. Redaktorių kun. Jonas Kidykas, SJ, ilgesniam laikui išvyko į JAV.

— Kun. P. Urbaitis yra paruošęs didelį veikalą apie Kiniją, kur jis, kaip misionierius, ilgai darbavosi. Rankraštis jau spausdinamas. Kun. Urbaitis šiais metais žada vėl lankytis JAV-bėse ir tikisi tą knygą išplatinti.

**Skaityk ir platink
Darbininką!**

CHARIZMATINIŲ KLAUSIMŲ ST. TUMOSIENE

Anuo metu Jėzus kalbėjo:

"Aš šlovinu Tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpti tai nuo išminčiųjų ir gudriųjų, o apreiškėi mažutėliams. Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu. Mano jungas švelnus, mano našta lengva." Mt. 11, 25-28-30.

Koplytėlė su Sopulingosios Dievo Motinos statulėle. Tokios koplytėlės kadaise puošdavo pakeles Lietuvoje. Dabar, persekiojant religiją ir tikinčiuosius, kryžiai ir koplytėlės visur naikinami.

POKALBIS SU SIMU KUDIRKA

Simui Kudirkai antrą kartą viešint Chicagoj, sausio 18 Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose įvyko jo susitikimas su lietuvių organizacijų, spaudos ir televizijos atstovais. Čia praleista pora valandų.

Simas buvo sutiktas su ovacijomis ir su "Ilgiausių metų" giesme. Kiek pasišnekučius, susipažinus ir pasivaišinus, jis sutiko savųjų tarpe pasikalbėti. Taip iš arti, niekam netrukdam, galėjome jį stebėti atsakinėjantį į įvairius klausimus.

— O —

— Kas teisė, ką darė nutelus Vilniuje ir kaip atsidūrė koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose? (J. Kaunas)

— Po teismo ir visokio popierizmo dar užtrukau porą valandų. Paskui nuvežė į saugumo įstaigą, leido pasimatyti su žmona ir motina, nuvedė kalėjiman ir po poros dienų, nukirpė, išvežė į "mielą Tarybų Sąjungą". Vaziavom į Pskovą. Čia pabuvom nuo birželio iki rugpjūčio mėnesio, nes Sovietų Sąjungoj vyko rinkimai, "demokratiškiausi visam pasauliui". Bėbūnant Pskove, susipažinau su Sylvija Zalmanson (kuri dabar jau Amerikoje ir pasakoja savo patirtimus). Ji buvo nuteista už mėginimą su kitais pagriebti lėktuvą ir iš Leningrado pabėgti į užsienį. Po to mus vežė į Potmą, o vėliau patekom į Barasovo koncentracijos stovyklą Nr. 3. Ta stovykla jau buvo įkurta 1940 metų trečiniui. Ten buvo miškai, kuriuose tremtiniai dirbo, statė ir mirė, neatlaikę bado ir kankinimų. Dabar, kai mes

pradėjome statyti naujų namų pamatus, ten radom jų kaulus. O toliau, už tvoros, į pietų pusę, jau buvo įrengtos kapinės mum. Po kelių metų panaikins ir mūsų kapines ir statys namus, fabrikus. Toj stovykloje pabuvom kartu vienerius metus. Iš čia išvežė į Kučino darbo stovyklą (1972 liepos 7). Čia išbuvau iki 1974 birželio 13, kol nusikaltau ir mus tris išvežė, bet prieš tai dar kelias dienas buvau karcery. Išvežė į Čikavą, kur mus izoliavo, kad nesimaišytume tarp kitų ten esančių kalinių. Lyg būtime buvę pavojingiausi, kėlę sukilimus ir netvarką. Vėl teismas. Man skyrė 3 metus kalėjimo, žydai jaunuliui Černaglas 11 mėn., o ukrainietis advokatas gavo pusantų metų, nes iki pabaigos tiek tebuvo likę kalėti. Atsidūrėm liepos 5 Gulago salyno celėj, Vladimire. Čia neišlaikė teko pabūti, nes tamstos pradėjot labai mane reikalauti.

— 1974 rugpjūčio 23, 3 val. p. p. man paskelbė, kad aukščiausias sovietų prezidiumas atleido mane nuo bausmės, manęs pasigalėjo. Tai paskelbė man vienam, nes išvežė į kalėjimo viršininko kambarį. Padarė dar nuotraukas, ir kitų nesusi-pratimų įvyko. O paskui palydėjo į stotį, ir vykau Maskvos link.

— Papasakoti, kaip mus maitino įvairiose stovyklose ir kalėjimuose, būtų ilga istorija, bet trumpai pasakysiu. Duodavo sriubos, kur plaukiojo tik supuvusių plaučių liekanos, dvokdavo. O ligoniam įdėdavo "pagerintos" mėsos: tai karių tešmenys. Išvykus į Uralą, pirmą dieną parodė "rusiškąjį šventinumą". Davė baltos duonos, gerai iškeptos. Mes net nustebom. Davė žuvies, 70 gramų pasaldinto vandens ir kito maisto. Mes galvojom, kad Sovietų S-goj kažin kas atsitiko! Bet rytojas dieną pamatėm, kad nieko neat-sitiko. Gulage žuvytės buvo tokios, kad negalima buvo valgyti. Įdėjus jas į dubenėlius, taip dvokė, kad rytojaus dieną, įpylus karšto vandens ar kokios kruopelių sriubos, dubenėliai vis dar dvokdavo. Tą žuvienę mum duodavo vakarienei, antradieniais ir penktadieniais. Turint gerą skrandį, su tokiais maistu gyventi buvo galima iki dvejų metų. Bet teko kalbėtis su ten gyvenančiais 15 metų. Jie sakė, kad dabar tai "rojus", seniau čia tik skeletai buvę. Jūs, sakė, atvažiuot kaip į kokį vaikų darželį. Duonos tai užtekavo vien tik dėl to, kad senųjų kalinių, kurių skrandžiai nedirbo, duona atitekdavo mum. Sriuba būdavo kopūstų. Dar rudėnį jie geri. Bet, kaip žinot, kopūstai išlikdavo per žiemą lauke; tai savotiškas gamtos šaldytuvas. Kartais atšildavo, ir jie sugesdavo, o vis tiek jie būdavo įskaitomi į normą. Taip pat ir žuvis, ir kitkas. Šiandien Daytone mačiau amerikonišką avižą. Jos visai kitokios. Taip pamažu ir eidavom žemyn, kasmet silpnėdami. Pradėdavom mažiau matyti, krivuliuoti, silpnėjo atmintis.

— Dar noriu pasakyti, kaip mes stovyklose miegodavom. Barakai nedideli. Po 35 žmones viename "rūmely". Dviejų eilių lovose tilpdavo 4-8 žmonės. Vieni jau nusilpę, einą į kapą, visokiom ligom sergą, visokių tautybių ir amžiaus. O mes, naujokai, būdavom suguldomi šalia sergančių limpamom ligom, šone ar ant viršaus. Enkavedistai tyčia taip darydavo. Per naktį oras darydavos sunkus. Rytą esi apsvaigęs, sušilęs. Nenori nė atsisusti, bet vėliau turi vėl gyventi...

— Kai tamsta buvai teisiamas Vilniaus teisme, ar buvo verčiama kalba? Kas teisė, kas kaltino: ar rusas, ar lietuvis prokuroras? Ar teko girdėti, kad čia vienas atbėgėlis aną sekmadienį pareiškęs, jog tamstos teisėjas buvo humaniškesnis, negu kurio čia laisvė einančio laikraščio redaktorius? Ar teko sužinoti,

Iš Simo Kudirkos pagerbimo iškilnių Detroito gruodžio 14. Iš k. adv. A. Ambrose, S. Ambrosienė, M. Šulskienė, A. Zerr, S. Kudirka, G. Kudirkienė, J. Urbonas, R. Sakis ir žmona. Nuotr. K. Sragausko

kas perdavė į viešumą tamstos teismo eigą ir kalbą? (P. Indreika)

— Mane teisė Lietuvos aukščiausias "LTSR" teismas. Sargybiniai buvo svetimos tautybės; kokios — negaliu pasakyti. Jie kalbėjo rusiškai ir kitaip nesuprantama kalba. Veido atspalvis buvo juosvas. Galėjo būti iš Kaukazo ar vidurinės Azijos. Teisėjai ir prokuroras buvo lietuviai. Tai mūsų gėda! Rusai reikalavo, kad mane teistų lietuviai. Sovietų Sąjungą ir laivo kapitonas juk nekalti. Aš Lietuvą išdaviau Sovietų apvalkale. Jūs žinot, kuo apkaltino. Teisėjas Misiūnas ir visas personalas buvo lietuviai. Ar jis buvo humaniškas, ar ne, aš nežinau. Jis man skyrė 10 metų, ir ką gali daryti. Reikia neužmiršti, kad tas žmogus yra "tarybinis" darbuotojas. Jis mane teisė ne po lietuvišku herbą, o po kūjo ir piaučuvu. Ką jis galėjo daryti? Turėjo teisti. Negi jis norėjo, kad jam kas skirtų 10 metų? O kas perdavė mano kalbą, tikrą žinią aš neturiu. Teisme buvo p. Misiūnas, du tarėjai, sekretorė, prokuroras. Advokato atsiskaitau: jis išėjo. Buvo mano žmona. Bet ji galvoj kitą neturėjo magnetofono. Saugumietis tardytojas Vytelis Urbonas — irgi nenoriu tikėti, kad būtų kalbą perdavęs. Po nuosprendžio mačiau daugiau daly. Bet ką gali žinoti: buvo ir saugumiečių, kurie galėjo, neapkęsdami okupacijos, tai padaryti. Ar mes galim garantuoti, jog jų terpe negalėjo būti ir tokių, kaip Penkovskis, atsimenat, kurį Stalinas nužudė, nes dirbo abiem pusėm? Paslaptis paaiškės vėliau, kada galėsime atskleisti archyvus.

— Čia sklinda gandai, kad tamsta rengiesi patraukti ar jau patraukei į teismą JAV, pateikdamas kelių milijonų ieškinį iš pakrančių sargybos? (St. Juškėnas)

— Matot, aš jau tiek kalu ir kalu. Aš pasakiau Vigilant laive ir visur kartoju: amerikietis yra kitoks žmogus. Jis daro klaidų, padarė ir dabar, bet jis juk išauklėtas humaniškojo dvasioje. Jis su morale. Amerikiečio apkaltinti mano grąžinimu jokių būdu negalima. Juk amerikiečiui buvo pateiktas "tarybinio" kapitono protestas. Kpt. Papovas yra atsakingas, kad apgavo amerikietį. Bet, giliau svarstant, nė Papovo negalima kaltinti. Reikia kaltinti sistemą, išugdžiusią tokį žmogų, kuris, norėdamas išnešti savo kailį, melagingai apkaltino vagyste kitą, nekaltą. Jis pats teisme pasirašė Vilniuje, kad Kudirka buvo nekaltas, jokių pinigų nepaėmė, nesulaužė radijo aparatūros, instaliacijos. Jis tik parašė kaltinimą, kuriuo pabėgėlis turi būti grąžintas į Sovietų Sąjungą. Jei jis to nebūtų daręs, pabėgėlis būtų padaręs didelių nemalonumų jam ir Sovietų Sąjungai. Reikia kaltinti Kremliaus vadovybę, kad ji išugdė tokius Papovus, be moralės ir proto. Jokio teismo nebus. Tik noriu, kad Amerika kitiem taip nepadarytų.

— Skaičiaus spaudoj, kad tamsta Detroito pritarėt studentų jaunimo siuntimui į oku-

puotą Lietuvą. Mes žinom, kad siunčiamieji yra aplankomi namie ir apklausinėjami, tada tik įsileidžiam. Mes norim žinoti tamstos nusistatymą dėl tokio "smegenų plovimo" bendradarbiavimo. (V. Šimkus)

— Čia yra labai opus ir sudėtingas klausimas. Pirmiausia, dėl kokių studijų ten važiuojama. Reikia žinoti, kad okupas nieko nedaro, kas jam būtų nenaudinga. Iš čia važiuojantieji turi būti atsparūs visokiems plovimams ir gerai iš anksto pažinę komunistų spąstus. Tokie parvykę nepasiduos grasini-

mam. Ar tie kursai naudingi, tai čia pedagogų atsakymas. Patarčiau važiuoti į okupuotą Lietuvą tik tokiems, kurie drąsūs ir užgrūdinti. O yra tokių, kurie gali parsiduoti dirbti jų naudai. Mūsų vyresniųjų važiavimas tik pasimatymo su giminėmis tikslu nėra pavojingas, nors jie visur viską seka ir žino, kas ką daro, kartais ir kalba. Yra ir nukentėjusių per neatsargumą. Artimieji laukia, ir šiaip reikia kovoti už didesnę laisvę.

Buvo ir daugiau klausėjų. Bet Simas Kudirka turėjo išvykti.

Balys Brazdžionis

Hartford, Conn.

Nepriklausomybės minėjimas

Šiais metais Hartforde Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas bus vasario 16, sekmadienį. Minėjamą rengia LB Hartfordo apylinkė.

10 val. ryto visi renkasi į Švč. Trejybės lietuvių bažnyčią pamaldų. Organizacijos atvyksta su viešiomis ir uniformuotoms moterys ir mergaitės prašomos būti apsirengusios tautiniais drabužiais. Per mišias giedos Aido choras.

3 val. popiet LAP klubo salė — iškilmingas posėdis. Bus priimtos rezolucijos. Pagrindinį žodį tars neseniai iš Lietuvos pabėgęs muzikas A. Jurgutis. Aido choras padainuos lietuviškų dainų. Įdomių lietuviškų tautinių šokių pašoks Jaunimo grupė, vadovaujama Dalios Dzikičienės, ir Studentų grupė vadovaujama Kotrynos Marijošienės. Visi Hartfordo ir apylinkių lietuviai prašomi minėjime gausiai dalyvauti. Prašoma atsivesti ir amerikiečių.

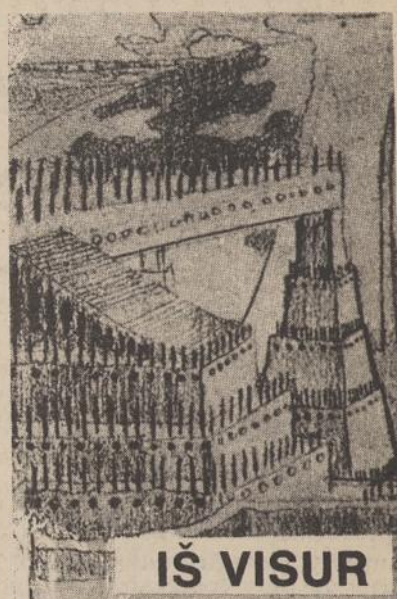
Jonas Bernotas

Motery klubo susirinkimas

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Hartfordo klubo metinis susirinkimas įvyko sausio 12 pas p. Strazdienę. Dalyvavo nemažas skaičius narių.

Viena ir paskutiniųjų prel. J. Končiaus nuotraukų, padarytų per Kučias lietuvių kolegijos sodelyje Romoje. Iš k. prel. J. Končius, vysk. A. Deksnys ir prel. A. Bačkis.

IŠ VISUR

— Washington, D.C., vasario 9 Washington viešbuty minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį, kalbės Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas, buvęs Illinois valstijos kongresmanas Robert P. Hanrahan. Pagrindinę kalbą pasakys Los Angeles Times Washingtono biuro vedėjas Murray Seeger.

— M. Dukakis, Mass. gubernatorius, sausio 28 paskelbė vasario 16-tąją Lietuvos nepriklausomybės minėjimo diena.

— Radio Liberty Miunchene, Vokietijoje, nuo sausio 5 pradėjo transliuoti lietuvišką programą į Lietuvą. Programos vedėju pakviestas visuomenininkas Juozas Laučka. Jis sutartį pasirašė 18 mėnesių. Jam tris mėnesius talkins Švedijoje gyvenęs dr. Kajetonas Čeginskas. Pilną laiką darbuojasi ankstesnis to radio pareigūnas Aleksandras Katsas. Iki kovo 1 programa bus perduodama sekmadieniais, o vėliau kasdien.

— Cleveland, Ohio, Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas rengiamas vasario 16. Iškilmingos pamaldos abiejose lietuvių parapijose. Minėjimas 4 val. popiet Naujosios parapijos salė. Pagrindinę kalbą pasakys JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečys iš Philadelphia. Angliškai kalbėti pakviestas Clevelando burmistras R. Perk. Koncerto programą atliks M. K. Čiurlionio ansamblio kanklių orkestras, solistė I. Grigaliūnaitė ir Ramovėnų vyrų choras.

— New York Times sausio 11 laidoj buvo išspausdintas Valery Čadidze ir Pavel Litvinov laiškas, kuriuo jie ragina gelbėti Sergeiją Kovaliovą. Šiuo reikala International League for the Rights of Man gruodžio 27 pasirašiusi telegramu N.V. Podgorui. Kovaliovą ginti apsiėmė taip pat Amnesty International organizacija. (E)

— Elena Juciūtė, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, ištikta širdies priepuolio, guli Bostono ligoninėje ir pamažu taisyti. Ją globoja ne Bostono šaulių kuopa, kaip buvo paskelbta Darbininke, o jos sesuo. Apie knygą jau gražiai atsiliepė Draugas. Sausio 29 dienos numeryje įdėtas net vedamasis apie ją.

— Chicago, Ill., Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas, skiriamas jaunimui, ruošiamas Lietuvių Bendruomenės ir jaunimo organizacijų, įvyks vasario 14, penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo Centre.

— Washington Star-News pranešė, kad 50 žymių sovietų disidentų pasirašė prašymą dėl Kovaliovo paleidimo. Tarp pasirašiusiųjų yra Andrej Sacharov, istorikas Roy Medvedev, rašytojas Vladimir Voinovič ir poetas Vladimir Kornilov. (E)

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Rodnits, Maspeth, N.Y., S. Vydas, M.D., San Mateo, Calif., A. Banelis, Logan, Utah, B. McBride, Brooklyn, N.Y. Užsakė kitiem: J. Matulaitienė, Brooklyn, N.Y. — R. Vounasis, Bay Ridge, N.Y., J. Šileikis, Woodhaven, N.Y. — R. Dragunavičiui, E. Hartford, Conn., kun. J. Gurinskas, New York, N.Y. — J. Gurinskui, Woodhaven, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 8 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 10 dol. metam.

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

4

Susipažinę su dideliu ir liūdnu "Laidotuvių" ciklu, dabar su-stokime ties giedrios nuotaikos paveikslu — "Bičiulystė".

Kaip matote, paveikslas labai paprastas, nesudėtingas. Lengva jį suprasti. Žmogus rankoje laiko saulę. Ir kas čia tokio? — paklauskite. Mėginkime pajusti šio paveikslą gelmę, tada atsivers ir jo grožis.

Čiurlionis labai mėgo saulę. Ji atėjo iš astronominių studijų. Nupiešė jis didelį Zodiako ženklų ciklą. Pačiai saulei skyrė net atskirą ciklą — Saulės sonatą. Ir šiaip kituose paveiksluose dažnai matome saulės diską.

Saulė yra šilumos teikėja. Ji viską šildo ir išlaiko. Tad žmogus, paėmęs į savo rankas saulę, ir džiaugiasi ja. Pasekime tą žmogų. Jis yra su plunksnų vainiku, indėnas, žmogus, atėjęs iš pasakų krašto. Ir tas plunksnų vainikas yra sutinkamas ir kituose Čiurlionio paveiksluose. Yra toks vienas paveikslas, pavadinamas "Pasaka", kur stovi figūra su panašiu plunksnų vainiku.

Šiame paveiksle tas gamtos žmogus yra net užsimerkęs, maloniai nusiteikęs, truputį šypsosi. Atrodo, kad jis šildosi prieš saulutę. Jam gera toji saulė. Ji bičiulė.

Eikime dar toliau.

Čiurlionis pats buvo jautrus žmogus, bičiuliškas, gyvenime labai vertinęs draugystę, bičiulystę. Ta bičiulystė, ta žmogaus meilė ir draugystė ir yra visa gyvenime. Ji yra saulė, kuri mus šildo ir kuri leidžia šypsotis, nors aplinkui tamsu.

Taip paveikslas gauna savo gilų ir jautrą prasmę. Jis priklauso prie tų Čiurlionio paveikslų, kurių niekada neužmirši. Jis pats tampa bičiulyste visiem, kurie jį matė. Kalba apie kažką, kas yra jauku, paprasta ir šilta, kalba su malonių gauduliu. Todėl paveikslas yra patraukęs ir poetus. Jie parašė apie jį eilių, pvz. Salomėja Neris. Ir ji saulėje mato ir jaučia draugystę, žmogaus meilę, dėl kurios viskas žemėje gyvena. (p.j.)

M. K. Čiurlionis — Bičiulystė

mo padaryti negalima ir kad jis turi pasirašyti įgaliojimus Injurkolegijos advokatom Amerikoj. Jeigu žmogelis bando spirtis nuo pasirašymo, tai jam nedviprasmiškai pasakoma: "Tamsta gali palikimo nenorėti, bet Sovietų Sąjungai reikalinga užsienio valiuta, reikalingi Amerikos doleriai..." Pasekmės aiškios — pasirašomas įgaliojimas, Amerikoj prie palikimo prisistato vadinamosios Sovietų Sąjungos interesam atstovaujanti firmos advokatai. Tuo tarpu tarpe giminių prasideda apsikeitimas priekaištaujančiais laiškais: "Zadėjai nuo savo dalies atsakyti mano labui, o dabar reikalauji per advokatus, ar tai gražu?" Amerikoj gyvenančiam nesuprantama, kad jo giminais Lietuvoj buvo priverstas pasirašyti įgaliojimą ir kitokio pasirinkimo jis neturėjo.

Sovietinis mentalitetas

Sovietinis mentalitetas yra visiškai panašus į senovės laikų vergų savininkų. Vergų savininkas laikė, kad jam priklauso ne tik pats vergas, bet ir visa tai, ką vergas turi. Be pono leidimo vergas negalėjo nieko perleisti ar dovanoti kito pono vergui, nežinūrnt kiek jis mažo ko teturėjo. Lygiai taip pat šiandien elgiasi sovietinė vergų imperija. Jei jos vergui kas nors priklauso iš užsienio, tai jis neturi teisės nuo to atsikvoti. Na, o jei laisvė esąs vergo giminais ar draugas nori jam ką padovanoti, tai tokias pat vertės dovaną turi gauti ir vergo ponas — sovietinė imperija. Plėšikiški sovietinės imperijos muitai už į ten ir okupuotus kraštus siunčiamas dovanas yra tokio mentaliteto pasekmė — duodi dovaną vergui, duok tokios pat vertės dovaną ir jo ponui, o kitaip vergas dovanos negaus. Nė viena kita civilizuota šalis muitų nema už jos piliečiam siunčiamas mažas dovanas.

Minėtoji Maskvos Injurkolegijos subagentūra Vilniuj pirmiausia interesuota dolerių gaudymu sovietinės Rusijos išdui, bet ne pavergtos Lietuvos gyventojų interesais. Daugelis Amerikoj gyvenančių patarnauja Maskvos Injurkolegijai, kai, atsiradus palikimui, parašo įpėdiniam Lietuvoj, prašydami atsiųsti įgaliojimus, metrikų ištraukas ar kitokius dokumentus. Kai tik pretendentas į palikimą užsieny kreipiasi į advokatą ar notarą įgaliojimo reikalu arba paprašo metrikų iš metrikacijos įstaigos, tai jis smulkiausiai iškvočiamas apie Amerikoj mirusį giminaitį ir jo palikimą. Kvotos duomenys nusiunčiami Injurkolegijos agentūrai Vilniuj, kuri surašo įgaliojimą rusų ir anglų kalbom ir atsiunčia pretendentui pasirašyti. Toliau jau visas eina įprasta tvarka — įgaliojimas nusiunčiamas Injurkolegijai Maskvoj, o toji jį atsiunčia į New Yorką Sovietų Sąjungos interesam atstovaujantią advokatų firmą. Lietuvos okupantai griežtai draudžia siųsti į užsienį įgalio-

jimus, metrikų ištraukas ir bet kokius dokumentus. Tad prašymas iš Lietuvoje gyvenančių paveldėtojų atsiųsti įgaliojimus ar metrikų ištraukas padeda Lietuvos okupantam surinkti informacijas apie atsiradusį palikimą.

Apsigynimas

Apsigynimas nuo įgaliojimus turinčių Injurkolegijos advokatų Amerikoj darosi vis sunkesnis. Okupacijos pradžioj Lietuvos konsulų argumentai, kad įgaliojimai išgauti prievartos keliu (under duress), Amerikos teis- mų buvo imami dėmesin ir sovietų interesam atstovaujančių advokatų pretenzijos buvo atmetamos. Pastaraisiais keleriais metais vis daugiau teismų iš Lietuvos išgautus įgaliojimus pripažįsta teisėtais, lyg tai jie būtų išduoti laisva valia. Suprantama, kad nemaža įgaliojimų išduodama ir "laisva valia", nes Lietuvos gyventojui kitokio pasirinkimo nėra. Apsaugojimui Lietuvoj gyvenančių įpėdinių interesų vien konsulų pastangų nebepakanka. Savo turto apsaugojimu turi pasirūpinti patys tautiečiai gerai paruoštais testamentais. Testamentas turi būti taip surašytas, kad okupantų interesam atstovaujį advokatą negalėtų prie palikimų prikišti savo pirštų.

Surašant testamentą, vietoj liūto porcijos okupantam, tenka pagalvoti apie paramą lietuvių politinėm ir kultūrinėm organizacijom bei religinėm institucijom. Tą porciją, kurią normaliai užgrobtų okupantas, paskirstyt tarp lietuvių patriotinių organizacijų, neužmiršdami ir sunkiai besiverčiančių mūsų laikraščių.

Palikimų apsaugojimo problema nėra lengva ir paprasta. Retas kuris amerikietis advokatas orientuojasi okupuotos Lietuvos padėty, todėl automatiškai perša surašyti paprastą testamentą, išvardinant visus įpėdi-

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

Pranešimai ir pasikeitimai

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto tarybos posėdis įvyko sausio 25 New Yorke.

Šiame posėdy svarbiausias ir pagrindinis klausimas buvo Vliko finansai. Tuo klausimu pranešimus padarė tarybos narys Stasys Lušys, sausio 10 drauge su valdybos vicepirmininku Jurgiu Valaičiu dalyvavęs pasitarime su Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotiniais Chicagoj, ir valdybos vicepirmininkas Aleksandras Vakselis.

St. Lušys nupasakojo Vliko delegatų ilgai užtrukusius pasitarimus su Altos atstovais ir jų prietas išvadas. Tokiam pasitarimui reikalas iškilo todėl, kad Alta, daugelį metų pinigais rėmusi Vliko vykdomuosius laisvinimo darbus, 1974 jokios piniginės paramos nesuteikė. Ryšium su tuo taryba, apsvačiusi esamą padėtį, pavedė Vliko valdybai: kol veiksnį konferencija ras bendrą taisy (finansų) klausimais sutarimą, imtis priemonių laikiniam lėšų telkimui, bendradarbiaujant su Alta ir JAV Lietuvių Bendruomenė.

Al. Vakselis, pradėdamas savo pranešimą, pasidžiaugė Vliko seimo, įvykusio gruodžio 7-8 Bostone, geru piniginiu pasisekimu: seimui ruošti komisiją, kuriai pirmininkavo St. Lušys, prisiuntė Tautos Fondui 1089.11 dol. Toliau pranešėjas supažindino tarybą su Lithuanian National Foundation, Inc. Inkorporuoto Tautos Fondo tarybą (Board of Directors) sudarė: prel. Jonas Balkūnas — pirmininkas, Petras Minkūnas, dr. Bronius Nemickas, Aleksandras Vakselis ir Jurgis Valaitis — nariai. Tautos Fondui duotos aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių. Kas paaukoja ne mažiau kaip 25 dol. per metus, jei pageidauja, gauna per metus lietuvių arba anglų kalba Eltos biuletenis. Tautos Fondo adresas: 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378.

Dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko pirmininkas, painformavo tarybą, kad šiemet Vasario 16-osios priėmimą ruošia New Yorke Lietuvos generalinis konsulas, Vliskas ir Lietuvos Laisvės Komitetas. Be to, valdyba jau pa-

nus Lietuvoj, po kiek kam užrašoma, tai ir visas. Taip surašytas testamentas yra kaip nulietas Injurkolegijos įgaliotiem advokatom Amerikoj užgrobtį palikimą. Tad vietoj tiesioginio užrašymo Lietuvoj gyvenantiems skiriamos dalys turi būti pavestos patikėtiniam (trustees). Patikėtiniais geriausiai pasirinkti lietuvių institucijas, organizacijas, gimines ir patikimus draugus. Testamentų reikalu geriausiai tartsis su padėty nusimanančiais advokatais ir nepriklausomos Lietuvos konsulais.

Rep.

ruošė 1975 Vliko sąmatos projektą ir 1974 apyskaitą.

Šiame tarybos posėdy įvyko ir personalinių pasikeitimų: Vliko valdybos nariui Antanui Razgaiciui iš valdybos pasitraukus, nauju jos nariu, dr. Valiūnui pasitilus, buvo patvirtintas Algis Vedeckas, Tautinio Sąjūdžio nauju tarybos nariu paskirtas Algirdas Sperauskas, jaunosios kartos atstovas, gražiai pasireiškęs visuomeninėje veikloj.

Posėdžiui pirmininkavo Juozas Giedraitis, Ūkininkų Sąjungos atstovas; sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas. (Elta)

Washington, D. C.

Lietuvių Bendruomenės

metinis susirinkimas

Domininkonų koplyčioj sausio 26 tėvas T. Žiūraitis, OP, lietuviškai aukojė mišias. Po mišių bažnyčios salėj įvyko LB metinis susirinkimas.

Iš pereinčių metų pirmininko, vicepirmininkės, išdininės bei sekretoriaus pranešimų paaiškėjo, kad Washingtono apylinkė, nors ir negausi narių skaičium, yra gyva ir aktyvi. Buvo suminėta eilė pavykusių parengimų.

Po pasisakymų dėl ateinančių metų veiklos buvo prieita prie naujos valdybos rinkimų. Pagal statutą kiekvienais metais renkama pusė valdybos dvejų metų kadencijai. Pasibaigus Jono Genio kadencijai ir iš valdybos pasitraukus Alfonsui Petručiui ir Gražinai Česnaitei, susirinkimas turėjo išrinkti tris naujus valdybos narius. Rinkimų komisiją sudarė Regina Petrutienė, Domas Krivickas ir Romas Zalubas. Balsus suskaičiavus, paaiškėjo, kad į valdybą išrinkti: Kazys Vasaitis, Vida Zubkienė ir Edvardas Šumanas; kandidatu liko Jonas Genys.

Po susirinkimo naujoji valdyba pasiskirstė pareigoms. Tik prasidėjus posėdžiui iš v-bos atsistatydino Kazys Škipra. Jo vieton įėjo Jonas Genys. Naujosios valdybos sąstatas: pirmininkas — Kazys Vasaitis, vicepirmininkė — Marytė Dambriūnaitė, vicepirmininkas — Jonas Genys, sekretorė — Vida Zubkienė, išdininė — Joana Vaičiūlaitytė, narys — Edvardas Šumanas.

Naujas Washingtono Lietuvių Bendruomenės adresas: Kazys Vasaitis, /1333 Melclare Dr., Beltsville, Md. 20705.

Valdyba pasiryžus aktyviai veikti; pirmą savo darbo posėdį šaukia vasario 7.

Gen.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

SAUGOKIM PALIKIMUS NUO MASKVOS

(Tęsa iš praeito nr.)

Viso to pasekmė yra tokia, kad okupuotoj Lietuvoj ar net pačioj Rusioj gyveną paveldėtojai gali tikėtis gauti šiek tiek daugiau negu pusę palikimo. Jei palikimas yra nedidelis, tai išlyginimui tokių didelių išskaitimų okupantai duoda teisę pirkti rusų gamybos automobilius ir kai kurias kitas prekes už paprastą kainą.

Ne vienas tiesiogiai pervedęs palikimą gauna laiškus iš Lietuvos, prašančius atsiųsti liudijimą, kad tie pinigai iš palikimo; tokiu būdu jis, esą, gaus dvigubai daugiau. Mūsų žmonėms sunku suprasti, kad čia tik dar viena bolševikiška išdaiga. Žinoma, tos visos privilegijos ir tariamieji papigiminai galioja tik tada, kada paveldėtojas yra lojalus okupantui ir nėra "liaudies priešinys" ir kada paveldėtoji suma nėra tokia didelė, kad būtų galima paskirti "personalinę pensiją". Kaip visiem gerai žinoma, pas bolševikus pakliūti į "liaudies priešų" kategoriją yra labai lengva.

Viskas priklauso nuo okupantų biurokratu

Kaip bolševikiškoj santvarkoj nėra aiškių įstatymų ir taisyklių, kas ir kaip gali išvažiuoti į užsienį, taip lygiai nėra įstatymų, kas ir kaip gali ką paveldėti iš užsienio — viskas priklauso nuo okupantų pastatytų biurokratų malonės.

Normaliuose tarpvalstybiniuose santykiuose savo šalies piliečių interesų apsaugojimu kitose valstybėse rūpinasi paskirti ir pripažinti konsulai, kurie be specialių pavedimų ar įgaliojimų gali reikšti pretenzijas ir imtis reikalingų žygių savo valstybės piliečiui priklausomą palikimą ar bent kokį turtą apsaugoti. Pavyzdžiui, prieš Lietuvos okupaciją, mirus Amerikoj kokiame nors asmeniui, kurio artimiausi šeimos nariai gyvena Lietuvoj, Lietuvos konsulai tuojau pat imdavosi žygių apsaugoti turtui, nežinūrnt, kad jie neturėdavo pavedimo iš įpėdinių Lietuvoj. Panašiai šiandien elgiasi ir visų kitų kraštų konsulai, saugodami savo atstovaujamų šalių piliečių interesus.

Susisiekę su įpėdiniais Lietuvoj, konsulai gaudavo reikalingus giminytės įrodymo dokumentus (gimimo, vedybų ir mirimo metrikas) bei įgaliojimus; išgaudavo palikimus ir pėvės-

"Civilinės teisės" principai

Vergų imperijos Lietuvai užmestoj sovietinėj santvarkoj atskirų piliečių interesų saugojimu rūpintis netenka, nes, būdami valstybės nuosavybe, jie savo privačių interesų kaip ir neturi. Tiesa, "Pagrindiniai sovietų civilinės teisės principai ir procedūra" numato piliečiam labai ribotą nuosavybę. Kiek toji nuosavybė ribota, nusakoma kad ir to rinkinio 25 paragrafas, kuris nustato, kad piliečio nuosavybė negali būti vartojama gauti neuždirbtom pajamom. Vadinas, jei, gavęs iš užsienio palikimą, pilietis nusipirktų namą ir jį išnuomotų, tai gautoji nuoma būtų laikoma "neuždirbtą pajama", t.y. nelegalia. Be to, to paties "įstatymo" 19 paragrafas draudžia būti savininku daugiau negu vieno namo. Antrą namą iš užsienio gauto palikimo nusipirkęs pilietis bematant atsidurtų teisme, namas iš jo būtų atimtas, o jis pats būtų uždarytas į kalėjimą už naudojimąsi "neuždirbtom pajamom". Tai kas belieka daryti iš užsienio gavusiam palikimą? Jei palikimas nedidelis, tai, gavęs nuo valdžios likusią palikimo dalį, gali bandyti ją išleisti nusipirkdamas namuką ir automobilį. Bet jei tuos dalykus jis jau turi, tai iš užsienio gautas palikimas gali jam pridaryti nemalonomų iki pakliuvimo į kalėjimą.

Sovietų Sąjungai reikalingi Amerikos doleriai

To akivaizdžoj nereikia stebėtis, jei vienas kitas gauna laiškus iš Lietuvos, kad jie ten jokio palikimo nenori. Pasitaiko, kad Amerikoj gyvenantieji, tokio "nenori" nesuprasdami, prašo atsiųsti raštą, kad nuo savo dalies atsisako ir viską paveda tam ar kitam giminaičiui Amerikoj. Norėdamas tokį atsisakymą legalizuoti, "palikimo nenorintis" atsiduria Maskvos Injurkolegijos agentūroj Vilniuj, kur jam aiškiai pasakoma, kad atsisaky-

Dr. Jonas Genys, Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas Washington, atstovauja lietuvių Amerikos Respublikonų Tautybių Vykdomajame Komite. Posėdžio metu kongr. Derwinskio įstaigoje Washington iš k. dr. J. Genys, Anna Chennault (kinietė), L. Deleanis (graikas), V. Steimanis (pagerbiama už savanorišką darbą), L. Giberga (kubiečių atstovė), P. Guarino (italas) ir kongr. E. Derwinski (lenkas), pirmininkas.

PHILADELPHIA, PA.

Spaudai remti vaju

Sekmadieniais po lietuviškų pamaldų visada prie bažnyčios durų staptelia nemažas būrys lietuvių.

Taip ir mes čia trise traukėm dūmą ir buvom bepradėdą pokalbį, kai į mūsų tarpą įsijungė maloni, jauna mokinukė, rodos, D. Surdėnaitė.

— Atsiprašau, ponai, gal užsiskysit lietuvišką laikraštį? — Ir pakišo užsisakymo lapą.

Na, tai tau, pagalvojau. Mokinukė pradėjo žiliagalvius tautiškai šviesti.

— Mieloji, — sakau jai, — kad jau keletą skaitau, tad...

Net nelaukusi mano sakinio pabaigos, ji pridūrė:

— Tai paaugokit lietuviškai spaudai paremti. — Ir, įsmeigusi į mus savo žvalias akutes, laukė atsakymo. Žinoma, teigiamo.

Už tą malonų dialogą mes apsimokėjome: paaugojom po keletą dolerių. O jai nuėjus, draugas klausia, kas čia per vaju. Nieko aš jam plačiau negalėjau paaiškinti, nes tik kelias nuotrupas apie tai tebuvo girdėjęs.

Pasiformavęs sužinojau, kad Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba praėjusių metų lapkričio ir gruodžio mėnesius paskelbė lietuviškos spaudos rėmimo mėnesiais. Tas vaju dar prastas, nes metų pabaigoj jis buvo kiek pristabdytas kitų rūpesčių.

Prenumeratos ir aukos renkamos visiems laikraščiams, išskyrus komunistinius; net ir tiems, kurie puldinėja Lietuvių Bendruomenę. Tvarkingai išspausdinti lapai, kuriuose galima parašyti, kurį laikraštį užsisakai, kuriam aukoji. Platintojai skiriamos vertingos dovanos.

LB krašto valdybos vicepirm. R. Česonis, kuris tam vajui vadovauja, pateikė dar ir daugiaau žinių. Visos LB apylinkės yra gavusios informacijas, kaip tą vajų vykdyti. Apie rezultatus dar per anksti kalbėti, nes vaju dar vyksta. Dėmesio verta 40 dol. auka iš Detroito, kurią atsiuntė savanoris kūrėjas, persininkas.

Philadelphijoje aktyviai reiškiasi lietuviškosios mokyklos mokinės. A. Gečytė surinko 150 dol., D. Surdėnaitė — 70 dol., kitos — mažiau.

Bėda, kad apie šį reikalą mūsų spaudoj pasirodžiusios smulkios kronikos žinutės dažnai liko nepastebėtos. Galop jos ir negalėjo sukelti reikiamų nuotaikų vajui. Į šį reikalą reikėjo įjungti visas turimas komunikacijos priemones: organizacijas, parapijas ir ypač spaudą.

Lietuvišką knygą, žurnalą, laikraštį reikia remti visomis iš-

galėmis, nes tai yra mūsų tautinės-kultūrinės gyvybės nešėjai.

Lietuvių klubo rūpesčiai

Lietuvių Muzikinio Klubo palatpose sausio 19 įvyko to klubo narių išskirtinės reikšmės susirinkimas. Jame buvo baigiami svarstyti naujieji klubo įstatai, kurie įgalintų klubą prisitaikyti prie dabartinių gyvenimo sąlygų, leistų lanksčiau daryti apyvarą ir ekonomiškai garantuoti jo ateitį.

Šiuo tarpu klubas pergyvena stagnaciją su kasmetiniu deficitu.

Reikia pastebėti, kad naujųjų įstatų svarstymas, nors jis savo esme yra gana komplikotas reikalas,ėjo gana sklandžiai. Tik kiek stebino dabartinio klubo pirmininko elgesys, atsisakant pasirašyti reikiamus dokumentus.

Susirinkimo prezidiume dalyvavo ir advokatas Novasitis, kuris daug padėjo savo teisiniais patarimais. Tai tas pats teisininkas, kuris įeina į LB krašto valdybos sudėtį ir aktyviai joj reiškiasi.

Šiame susirinkime pagal naujus įstatus buvo išrinkta nauja klubo vadovybė: A. Bendžius, J. Bubelis, K. Čikotas, P. Didelis, G. Dragūnas, J. Kaulinienė, S. Kaženauskas, K. Kaulinis, S. Karaška, J. Lukas, Y. Matonienė, adv. Novasitis, A. Paštukas, G. Surdėnas ir V. Šalčiūnas.

Balandžio 19 bus kitas susirinkimas; jame naujieji pareigūnai perims pareigas.

Žengtas nemažas žingsnis gera linkme, bet laukia dar nemaža sunkių uždavinių, kuriuos naujai valdybai teks atlikti; tai klubo remontas, apyvarta, klubo šeimnininko suradimas ir kiti reikalai. Tik jų visų darnus ir į realybę atremtas išsprendimas galės klubui garantuoti

šviesesnę ateitį. Yra pagrindo tikėti, kad taip ir įvyks, nes naujai išrinktoji vadovybė matom asmenų, kurie yra aktyvūs, turi plačias organizacinio darbo patirtis ir neabejotiną lietuvišką patriotišką nusiteikimą. Lieka tik palinkėti jiems geriausios sėkmės.

Būtų didelė ir neatitaisoma žala didžiajai Philadelphijos lietuvių kolonijai nustoti paskutinio klubo. Ši grėsmė turėtų mus visus stipriai pastūmėti šiam klubui į talką.

LB Pietryčių N.J. apylinkė

Sausio 18 p. p. Volertų namuose įvyko šios apylinkės metinis susirinkimas.

Priimtos apyskaitos, apsvartyti ateities darbo planai. Išrinkta nauja valdyba: dr. Gudėnas, O. Šalčiūnienė, J. Jurskienė, S. Karaška ir V. Volertas Jr.

Apylinkės veikla daugiausia reiškiasi šeimyninio pobūdžio kultūrinėmis apraiškomis, o diendieniame užmojam vykdyti ji jungiasi su didžiaja Philadelphijos apylinkė.

Ad. G.

Lydija Radikaitė, aukštesnės lituanistinės mokyklos mokinė Philadelphijoje, pasižymėjusi savo straipsniais amerikiečių spaudoje.

bėjimo diržus kareiviams, o patys pasiliko skėstančiame laive. Pagerbimo programoj dalyvavo žydų rabinas ir reformatų kunigas. Kun. A. Dranginis yra Lietuvių Posto 154 kapelionas.

Sodaliatės rengia bingo žaidimus vasario 14, penktadienį, 7:30 val. vak. Šv. Alfonso mokyklos salė. Bus įvairių laimėjimų, veiks bufetas su skaniais valgiais. Visos sodaliatės ragina: mos gausiai šiame parengime dalyvauti. Visi kviečiami. Pelnas bus paskirtas dovanom lietuviams seneliams senelių prieglaudose.

Simo Kudirkos pagerbimą ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Pagerbimas įvyks vasario 8, šeštadienį, 1 val. popiet Lietuvių svetainės didžiojo salė. Prasidės su menine dalimi, kurioj dalyvauja šeštadieninės mokyklos vaikučiai, tautinių šokių grupės ir vyrų choras Daina. Įėjimas nemokamas. Iškilmingas banketas bus 7:30 val. vak., į kurį pakviestas Marvino Mandel ir senatoriai bei kongresmanai, Baltimorės miestelio mairas J. Donald Schaeffer ir kiti žymūs asmenys. Kalbos bus trumpos. Vakaro vedėja bus Lietuvių Tarybos pirm. E. Armanienė. Sekmadienį mišias aukos 8:30 Šv. Alfonso bažnyčioje klebonas prel. L. Mendelis. Vyrų choras giedos per tas mišias. Rengimo komitetas maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti pagerbime, bankete ir pamaldose.

Antanas Žolenas, ankstesnės kartos lietuvis, sulaukęs gražios senatvės ir ilgai gyvenęs Baltimorės miesto Morrell Park priemiestyje, mirė sausio 27. Velionis buvo ištikimas Šv. Alfonso parapijos narys, susipratus lietuvis, nes dalyvavo visuose lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos sausio 31 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Stasys ir Antanas ir jų šeimos bei vaikai.

Jonas Obelinis

Geriausios spaudos platintojos Philadelphijoje, iš k. A. Gečytė, N. Gailaitė, D. Surdėnaitė.

PO CHICAGOS DANGUM

Į Chicago atvyksta grupė jaunuolių žydų iš Izraelio, neseniai pasitraukusių iš okupuotos Lietuvos. Čia vasario 15-16 jie koncertuos. Dr. L. Kriaučiūnas nori juos pristatyti lietuviškai spaudai ir radijui.

Politinė veikla Chicago lietuvių kruta. Bet žymesnių laimėjimų paskutiniuose rinkimuose jie neturėjo. Plk. K. Oksas negalėjo laimėti, nes daugumas žmonių balsavo už demokratų. Tokiu būdu pralaimėjo ir mūsų žinomas kongresmanas Hanrahan. Vasario 25 vyks burmistro pirminiai rinkimai. Dabartinis burmistras Daley, atrodo, nugalės visus oponentus. Bet lietuviui, ypač Marquette Parke, turim sukristi ir balsuoti 15 warde už lietuvių aldermano postui — Jaksay. Labai svarbu, kad jis laimėtų, nes priešingu atveju mus valdys juodžiai. Sen. F. Savickas kviečia lietuvius būti vieningais ir balsuoti už savuosius.

Lietuvių Prekybos Rūmai Dariaus ir Girėno salėj turėjo metinį narių susirinkimą. Buvo perrinkti 5 nauji direktoriai ir pateiktos apyskaitos iš praėjusių metų veiklos. Įvyko 8 narių susirinkimai. Paminėta Vasario 16-toji (dr. K. Bobelis skaitė paskaitą, o trys sesutės Drutytės padainavo patriotinių dainų). Surengtas banketas, kurio tikslas buvo telkti lėšas stipendijom (jos buvo įteiktos šešiem studentams). Sėkmingai praėjo golfo diena. Visi direktoriai nuširdžiai dirbo, ypač viceprez. Bacevičius rūpinosi visais renginiais. Į naujus narius buvo priimti: K. Jaksay, Normanas Buršteinas, V. Kutka, W. Kareiva Jr., E. Mikuzis, A. Doches, Stella Aldonis, Val. Bylaitis, dr. Vyt. Dargis, J. Evans Jr. ir D. Kurauskas. Mirė šie nariai: Mary Bulow, Pola Kovera ir Stanley Danbar. Visi pagerbti tylos minute.

Amžinai atsisveikinom su veikliu šauliu ir spaudos darbuotoju Alfonsu Valatkaičiu, buv. karo kapelionu, kun. Kazimieru Petrausku, šokėjų grupės Grandies vadovės mylimu vyru P. Smieliausku. Berasant šias žinias, sausio 26 Šv. Kryžiaus ligoninėj mirė gen. Stasys Dirmantas.

SLA 6 apskritis vasario 15 Liet. Tautiniuose namuose rengia 50 metų sukakties minėjimą, į kurį atvyks SLA prez. P. Dargis. Bus vakarienė ir šokiai.

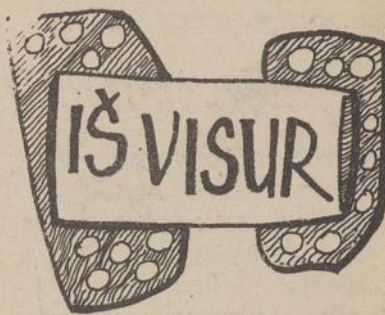
Parengimai vyksta kas savaitę. Vasario 2 Jaunimo Centre vyko Vytauto Didžiojo šaulių kuopos meno grupės vaidinimas "Pavogta mylimoji" (P. Vaičiūno), o Marijos mokykloj — A. Mikulskio vadovaujamo Čiurlionio ansamblio graži programa. Vasario 8 Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga rengia vakariene. Vasario 9 Lietuvos vyčių III-Ind. apskritis Martiniuke restorane rengia banketą, kur bus pagerbtas dr. Wiltrakis; dainuos sol. Pr. Bičkienė ir sol. A. Brazis. Didžiulis Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 16 Marijos mokykloj; rengia Chicago Altos skyrius. Vasario 14 Jaunimo Centre LB rengia minėjimą jaunimui.

Bal. Brazdžionis

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė sausio 26 Vyčių salėj suruošė kultūrinę popietę. Kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, pristatė apie Mindaugo laikus A. Kairio parašytą istorinę dramą "Kartina". Aktorė Dalia Kučėnienė išryškino moterų personažus, dalyvaujančius šioj dramoj. Iš veikalo ištraukų paskaitė studentės Marija Eivaitė ir Vilija Vakarė. Algirdas Budreckas pristatė šaulių sąjungos įkūrėjo Vlado Pūtvio raštus, kuriuos išleido V.D. šaulių rinktinė, vadovaujant p-kui V. Išganaičiui. Buvo susirinkę virš trijų šimtų svečių. Parduota kelios dešimtys knygų. A. Kairys pasirašinėjo autografus. Po programos svečiai buvo vaišinami kavute.

Spaudos balius, rengtas L. Žurnalistų sąjungos centro valdybos, įvyko sausio 25 puosniame Martiniuke restorane. Balių pradėjo vicepirmininkas Jurgis Janušaitis trumpu žodžiu. Pirmininkas kun. J. Vaišnys, SJ, pastebėjo, kad spaudos balių rengiami ne pasipelnimui, bet telkiant lėšas Dauzvardžio fondui, iš kurio skiriamos premijos jauniems žurnalistams. Ta pačia proga įteiktos premijos keletai dešimčių jaunųjų žurnalistų. Premijuotų jaunųjų vardu padėkos žodį tarė Rima Janulevičiūtė ir iš Detroito VI. Selenis. Meninę programą atliko Pirmyn choro solistai, paruošti muz. Kazio Steponavičiaus. Solistai K. Mileriūtė, A. Giedraitienė, Alg. Brazis ir V. Liorantas padainavo operų ištraukų ir humoristinių Al. Barono parašytų kupletų. Akomponavo Živilė Modestienė. Vaišių metu Neolituanų orkestras nuotaikingai grojo, svečiai vaišinosi ir šoko. Svečių buvo ir iš Detroito, Clevelando bei įvairių Chicago priemiesčių. Spaudos žmonės ne tik moka rašyti, bet suruošia su įdomia programa nuotaikingus renginius.

J. Kaunas

— JAV LB krašto valdybos pastangomis yra paruoštos dvi skirtingos pusės valandos ilgio radijo programos Vasario 16-sios sukakties atžymėti. Programos skirtos amerikietiškajai publikai. Pristatoma nepriklausomybės sukaktis, Lietuvos žmonių kančios, tautos rezistencija, lietuvių muzikinė kūryba. Viena paruoštoji programa yra daugiau populiarus — aktualaus pobūdžio, antroji — skirta daugiau klasišinę muziką transliuojančiom stotim. Šioj programoj pristatoma jubilatio M. Čiurlionio kompozicijos. Programos gaunamos rašant adresu: 121 Antietam Rd., Cherry Hill, N.J. 08034.

— **Australijos latvių dienos** vyko 1974 gruodžio 26-31 Perthe. Programa panaši kaip ir lietuvių: dainų šventė, tautinių šokių šventė, literatūros vakaras, parodos, pasitarimai. Latviai tokias šventes ruošia kiekvienais metais vis kitame mieste.

— **LB Brighton Parko apylinkė** sausio 11, šeštadienį, Jaunimo centre surengė tarmių, tautodailės, valgių ir kitokių įvairumų vakarą ir ta proga išleido gražią spausdintą programą — knygutę. Joje yra straipsniai apie tarmių atsiradimą, tautodailę, valgių gaminimą, apžvalginis Brighton Parko apylinkės straipsnis 20 metų sukakties proga, sveikinimai ir skelbimai.

— **Dr. Jonas Genys**, iš Washington, D.C., bus pagrindinis kalbėtojas nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjime Detroito. Minėjimą ruošia organizacijų centras vasario 16, sekmadienį, 1:30 val. Kultūriniam Centre.

— **Australijos Lietuvių dienų** proga vyko ir sporto šventė — krepšinio, tinklinio, golfo teniso ir kitos rungtynės. Varžybom pasibaigus, olimpinė vėliava perduota Geelongo "Vyčio" sporto klubo atstovam. Pas juos vyks artimiausia sporto šventė. Australijos lietuvių sporto federacijos valdybos pirmininku išrinktas J. Tamošiūnas.

— **Tradicinė lietuvių dailininkų paroda** Chicago įvyks Vasario 16-tosios proga vasario 14-23 Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre.

— **Prof. J. Puzinas** sausio 11 Chicago Aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokinius supažindino su lietuvių kilmės ir kultūra. Pranešimas buvo iliustruotas skaidrėmis.

— **Putnam, Conn.**, vasario 23 šaukiamas seselių rėmėjų ir visuomenės atstovų pasitarimas kardinolo priėmimo ir lietuvių susitarinimo šventės programos klausimam apsvartyti.

— **Dr. George Wiltrakis**, St. Charles, Ill., kuris buvo paskirtas vyriausiu Amerikos užsienio karių veteranų sąjungos chirurgu, bus pagerbtas Lietuvos vyčių "Lietuvos prisiminimų" bankete vasario 9 Martiniuke restorane, Evergreen Park, Ill. Vyčiai kasmet pagerbia lietuvi, kuris yra pasidarbavęs Amerikos lietuvių gerovei ar iškėlęs Lietuvos vardą amerikiečių tarpe. Dr. Wiltrakis seniai darbuojasi veteranų tarpe ir, būdamas JAV kariuomenėj, pasiekė pulkininko laipsnio. Jis buvo ligoninių direktorius Australijoje ir N. Gvinėjoj.

— **Glasgove**, Skotijoje, gruodžio 28 Bellshill Lietuvių Instituto salėj švenčių proga įvyko tradicinis lietuvių vakaras.

— **Frank Savickas**, Illinois valstijos senatorius, šiomis dienomis buvo paskirtas legislatoroj darbo ir prekybos komisijos pirmininku. Savickas yra Marquette Parko apylinkės demokratų partijos komitetininkas. Jo naujas paskyrimas yra dvejiem metams.

Hartfordo National banke buvo pastatyta ši kalėdinė eglutė. Ją papuošė L.M.K. Federacijos Hartfordo klubas.

Šventųjų metų gavėniai

VYSK. V. BRIZGYS

Mūsų laiko visuomenei daroma daug priekaištų.

Pažvelgus giliau, tur būt, kiekvienas suprasim, kad tų smerkiamų reiškinių daugumas yra ne visuomenės, o vienos ar kitos nedidelės grupės, kurią visuomenė toleruoja. Yra ir tokių blogybių, kurias primeta visuomenei įstatymų keliu turintieji galios. O pati visuomenė parodo kartais visai nelauktų reiškinių. Vienu iš tokių reiškinių galima laikyti plintantį savanorišką apsimarinimą. Kai po Vatikano II susirinkimo tapo beveik pakeista advento nuotaika, žymiai sušvelninta prieš tai buvusi gavėnios ir kitų pasninkų drausmė, buvo galima laukti, kad pasninkų ir kitokių apsimarinimų neliks nė vardo. O tačiau kokia iniciatyva reiškiasi paskutiniu laiku, ne iš Bažnyčios viršūnių, o iš visuomenės, ne vienu atveju ir iš ne katalikų tarpo, kviečianti žmones į savanorišką apsimarinimą, labdarą. Neseniai skaitėm pasaulinėje spaudoje dar vieną reiškinių: kad Amerikoj paskutiniu laiku iš visokios literatūros didžiausia paklausa yra Šventojo Rašto ir kitokios religinės literatūros.

Šie ir daug kitų reiškinių liudija, kad dažnai girdimas smerkimas, jog mūsų laiko visuomenėje liko tik materializmas ir kriminalai, yra perdėtas. Vienas priekaištas gal yra teisingas, kartojamas rašytojo Louis de Wohl ir kitų, kad mūsų laiko visuomenė neskiria tolerancijos klystančiam asmeniui nuo tolerancijos jo daromai klaidai. Visai ne tas pat būti pakančiu ir atlaidžiu klystančiam ar nusikaltančiam asmeniui ir nereaguoti į klaidas, į nusikaltimus.

Čia pamirėtomis nuotakomis rašau šių Šventųjų metų gavėnios progą. Aš visai nemanau tuščiai kalbąs, kad šių metų gavėnios tradicinis dvasinis katalikų atsinaujinimas bus gilesnis, vaisingesnis. Visoj žmonijoj pastebimas dvasinės šviesos išsiilgimas. Gal ypatingai tai ryšku mūsų Lietuvoje, Lenkijoje. Šios rūšies sensacijos vis dažniau pasigirsta iš Rusijos, kur žmonės nuo Dievo baidomi brutaliu terorui, tačiau teroras nepajėgia užslopinti kylančios dvasios.

Gavėnios laikotarpis, tur būt, kiekvienas ieškosim vienu ar kitu būdu dvasinio atsinaujinimo. Tikras atsinaujinimas prasideda žmogaus vidiniame pasauly: susitaikymu su savo sąžine

ir su Dievu. Žinom, kad šį žingsnį tarsi užbaigiam atgailos sakramentu. Kad šis susitaikymas būtų pastovus ir vaisingas ateity, yra būtinas pastovus pamaldumas ir religinis sąmoningumas, apsišvietimas. Kalbant apie religinio sąmoningumo gilinimą, šiais metais derėtų pasistengti protu ir širdim pasisavinti Vatikano II susirinkimo nutarimus. Jie yra ne praeičiai ar ne vien ateičiai, o pirmiausia mum, dabar gyvenantiems.

Dvasinis atsinaujinimas, susitaikymas su sąžine, su Dievu neįmanomas be susitaikymo su artimu. Eilės atžvilgiu jis yra pirmesnis už formalų susitaikymą su Dievu. „Jeigu neši dovaną prie altoriaus ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo atnašą tenai prie altoriaus, eik pirmiau susitaikyti su broliu ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną“ (Mat. 5, 23). Taigi mūsų santykiai su artimu nėra mažos vėrtės reikalas. Nuo jų priklauso mūsų kasdieninės maldos vėrtė.

Kita svarbi santykių su artimu sritis yra žmonės, kuriems reikia kitų pagalbos. Vienus jų žinom ir galim pasiekti asmeniškai, kitiems padėti galim tik organizuotu būdu. Šelpti tokius asmenis nėra tik turtingųjų ir pa-

maldžių reikalas, o kiekvieno kuris kiek gali — vienas mažiau, kitas daugiau. Visiem pasakyta: Kaip gali mylėti Dievą, kurio nematai, jeigu nemyli artimo, kurį matai (plg. 1, Jon. 4, 20). Dvasinio atsinaujinimo gavėnios programoj turėtų rasti vietos ir mūsų tautos ir Lietuvos reikalai. Lietuvos žmonėms reikia mūsų veiklos, maldos, atgailos ir aukos. Tik labai mažą Lietuvos žmonių skaičių pasiekiam asmeniškai. Yra reikalų, kuriuos galim atlikti tik bendromis jėgomis. Plačiau to neaiškindamas, pasakysiu tik trumpai: kiekvienas lietuvis turėtų laikyti savo pareigą duoti Lietuvos reikalams nors simbolinę auką per Balfą ir L.K. Religinę Šalpą.

Mes ir žmonija. Šiandieninė žmonija apie save yra geros nuomonės, o tačiau ji yra dideliu pavojumi. Neieškant palyginimų su praeitimi, šiandieninei žmonijai reikia daugiau Dievo šviesos ir tiesos, negu ji parodo jų turinti. Tos mūsų laiko žmonijos dalele esam ir mes kiekvienas. Duoti žmonijai, ko jai reikia, gali ir privalo ne kas kitas, o mes patys. Svarbu kiekvienam žmogui suprasti ir jausti, kad jis nėra koks nors žmonių atmetamas nereikalingas pamestinukas, o yra žmonijos narys. Viso žmonijos rūpesčiai ir reikalai turi būti kiekvienam savi. Mūsų kiekvieno dvasinis atsinaujinimas bus tiek realus, teisingas, kiek jis padės mum pajusti asmeninį ir pastovų suartėjimą su Dievu ir su artimu.

KAM SLĖPTI?

Gyvename amžių, kuris pilnas įvairių nuotykių ir netikėtumų. Todėl yra būtina kiekvienam, turinčiam atlikti jam skirtą pareigą žemėje, nepasikliauti kitų kalbomis bei gražiais viliojimais; nenorint iškliuti į bėdas, reikia sekti anų darbais. „Medį pažinsi iš jo vaisių.“

Šiuo rašiniu noriu paliesti man (neabejojau, ir daugeliui kitų) rūpimą Lietuvos Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje klausimą ryšytum su 66-uju seimu, įvyksiančiu šiais metais Atlantic City, N.J.

Šios organizacijos paskirtis: „Susivienijimas yra fraternalinė paramos bei savišalpos organizacija, įsteigta ir vedama ne pelnui, bet išimtinai savo narių ir jų pasirinktų pašalpgavių gerovai... Vyriausias organizacijos organas — Seimas... Seimo pilnateisius narius sudaro: a) kuopų teisėtai išrinkti atstovai ir b) ... Seimas turi galią priimti, pakeisti ar papildyti organizacijos Chartą arba Įsteigimo Nuostatus, Konstituciją ir Įstatus, kuriais yra tvarkomas Susivienijimas, vedami jo reikalai, renkami pareigūnai, direktoriai ir konstitucinės komisijos... Seimas nustato laiką ir vietą kitam Seimui...“

Čia yra suminėti reikšmingesni seimo darbai ir eiga, remiantis Konstitucija ir Įstatais. Aiškiai nusakyta, jog tikrasis Susivienijimo šeimininkas yra seimas. Tai įsidėmėtina kuopom, o ypač jų išrinktiems atstovams.

Kaip Susivienijimo narys, sekdamas mūsų organą — Garsą, kuris taip pat numatytas Įstatuose, 1974 rugsėjo 7 dienos numerįje perskaičiau:

Rochesterio jaunimo teatro grupė suvaidino V. Kudirkos parašytą satyrą „Viršinininkai“. Scenai pritaikė rašytojas Jurgis Jankus. Režisavo A. Ciemenis (antras iš kairės). Spektaklis įvyko per Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą Clevelande. Rengė šaulių kuopa. Nuotr. V. Bacevičiaus

LRKSA Chicagos apskrities kuopų atstovų ir svečių susirinkimas. Pirmoje eilėje iš k. Povilas Žumbakis, Sr., nepažįstamas, kun. P. Činikas, MIC, Draugo administratorius, p. Miniotienė, L. Šimutis, buvęs ilgametis Susivienijimo pirmininkas, K. Kleiva, kun. V. Bagdanavičius, I. Zailskis ir dr. V. Šimaitis. Nuotr. A. Gulbinsko

SIOUX CITY, IOWA

Mažos parapijos didelės aukos

Šv. Kazimiero parapija yra vienintelė lietuvių parapija visoje Iowos valstijoje. Ji turi 86 šeimas, 350 asmenų. Parapičiai — paprasti darbininkai ir daugiausia pensininkai.

Klebonas kun. Simonas Morkūnas paruošė metinę aukotojų

ju žinoti direktorių tarybos narių kvalifikacijas vadovauti finansinei institucijai. Šis reikalas rūpi tiek esantiems, tiek būsimiems Susivienijimo nariams. Slaptymasis sukelia gal ir nereikalingas abejones.

Prisimenu 1974 rugpjūčio 3 Draugo priede išspausdintą J. Puzino straipsnį „Barzdaskučiai chirurgai senojų Lietuvoje“. Ten aprašoma, kad XV amž. Lietuvoje ir Vakarų Europoje barzdaskučiai buvo ir chirurgai. Šiandien muo visiem gerai žinoma, kokie dideli reikalavimai yra statomi gydytojui chirurgui. Panašūs reikalavimai statomi ir kitų profesijų asmenim, o ypač tvarkantiems finansus ir apdraudas.

Matom, kiek daug netvarkos ir nesąžiningumo yra gana aukštų pareigūnų darbuose. Už tai jie yra baudžiami net teismo. Jeigu J.A. Valstybių prezidentas, viceprezidentas ir kiti aukšti pareigūnai privalo duoti žinias net iš savo privataus gyvenimo ir jas duoda, tai juo labiau privalo tai daryti žemesnės institucijos.

Štai Susivienijimo 65-asis seimas nutarė samdyti Susivienijimui vestė kvalifikuotą asmenį, turintį mokslinį pasirušimą ir patyrimą finansų ir apdraudos reikaluose ir galintį dirbti pilną laiką. Po seimo laikinai šias pareigas sutiko eiti dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius — kol direktorių taryba ras kvalifikuotą asmenį (LRKSA direktorių tarybos 1972 spalio 26 susirinkimo protokolais). Naujo pareigūno įvedimas į Susivienijimo vadovybę yra būtinas tolimesnei Susivienijimo egzistencijai ir pažangai. Jo pareiga ne tik prižiūrėti įstaigos darbą, bet ir planuoti veiklą, dėl to dažnai lankyti Susivienijimo pagrindą — kuopas. Deja, iki šiol to taip reikalingo pareigūno neturime. Neteko matyti ir surašytų jam pareigų, atlyginimo ir kitų dalykų.

Čia ir išskyla direktorių tarybos narių biografijų reikalingumas ir jų teikimas apdraudas prižiūrėti įstaigai. To reikalauja Susivienijimo visų narių saugumas — garantija. Gal būtų pareikalauta surasti reikalingų kvalifikacijų asmenį. Čia pat iškiltų ir papildyto Statuto reikalas; to laukia Susivienijimo nariai.

Būkim aktyvūs Susivienijimo nariai, jei norim, kad jis išliktų gyvastingas, o toks buvo steigėjų noras.

Seimas yra kviečiamas tam, kad peržvelgtų, kas atlikta ir kas ne, išsiaiškintų kliūtis, kurios trukdė pažangai, ir numatytų veiklos gaires ateičiai.

Nebūkim vien tik stebėtojai ir laukia kitų už mus dirbant. Būkim ryžtingi, darbštūs ir savo duoklę atiduokim savo kenčiančios tautos išlaisvinimui.

St. Juras
ilgametis LRKSA narys

knygą su bažnyčios nuotrauka, kurioje matyti Nekalčiausios Marijos Širdies paminklas ir klebonijos pastatas. Už išspausdintą 250 dol. sumokėjo J. Rutledge-Gulrsud laidotuvių namai.

Praeitais metais buvo 12 krikštų, 21 priėmė sutvirtinimą, 13 asmenų mirė, išdalinta 22,300 komunijų. Turėta 52,315.57 dol. pajamų, 37,016.37 išlaidų. Sausio 1 parapijos pinigų bankuose buvo 237,605.54, iš jų parapijos statybos fonde — 234,000 dol.

Didesnės išlaidos: 9,758 dol. centrinei aukštesniajai katalikų mokyklai išlaikyti (4 parapijos mokiniai lanko šią mokyklą), 13,547.03 dol. parapijos nuosavybei pagerinti, diecezijos reikalams ir misijom.

Stambesnes sumas praeitais metais aukėjo: neturtinga našlė, pensininkė gyvenanti viename

mažame kambarėly, R. Hamilton — 1,407 dol., J. Pirog — 1,504, W. August — 677, G. O'Day — 650, P. Shaputis — 640, M. Naryka — 535, W. Calhoun — 555, R. Mahon — 548, J. Meckenis — 533, B. Vizintos — 500 dol., C. Rickord — 412, B. Zebus — 408, W. Dodson — 380.50, J. Olson — 386, C. Vakuksas — 371, J. Strawn — 367, P. Walsh — 359, B. Reburn — 325, D. Bisland — 310, J. Naryka — 305, J. Decpetris — 301, J. Donovan — 300.50, M. Kuncienė — 300, kun. S. Morkūnas — 300 dol. (be to, jis aukėjo Lietuvai laisvinti, Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, spaudai ir misijom — 2,500 dol.).

Iš 10 Sioux City miesto didelių parapijų aštuonios turi arti 2 milijonų skolų. Tuo tarpu mažiausioji Šv. Kazimiero parapija turi stambių pinigų sumą bankuose. Prieš kun. S. Morkūno paskyrimą ji irgi buvo skolose.

(nukelta į 9 psl.)

GERA ŽINIA

siunčiantiems

DOVANAS giminėms Lietuvoje ir USSR

Abišaliu susitarimu su

VNIEŠPOSYLTORGU Maskvoje,

vienintelė oficiali atstovybė Jungt. Valstybėse

PODAROGIFTS, INC.

skelbia, kad žymiai atpiginami

PREFERENCINIAI RUBLIŲ CERTIFIKATAI.
IR VISOS KITOS DOVANOS

Perlaidų sumos neribotos.

Taip pat primename mūsų klientams, jog dabar laikas užsakyti automobilius, norint, kad būtų tenai gauti pavasaryje.

Gaunami šie modeliai:

ZIGULI VAZ 2101
ZIGULI VAZ 2102-Station Wagon
ZIGULI VAZ 2103-Naujas Modelis
MOSKVIČ 408-IE
MOSKVIČ 412-IE
MOSKVIČ — Station Wagon-426,427
ZAPOROŽEC ZAZ 968

Taip pat:

MOTOCIKLUS, ŠALDYTVUVS, SKALBIMO MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS, DRABUZIUS, MEDZIAGAS, KAILINIUS, RANKINIUS LAIKRODZIUS IR MAISTO PRODUKTUS.

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNESHPOSYLTORGU.

Klientų patogumui užsakymus priima šios su mumis bendradarbiaujančios firmos:

Globe Parcel Service, Inc.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

Package Express & Travel Agency,
1776 B'way, N.Y., N.Y. 10019

Cosmos Parcels Express Corp.,
488 Madison Ave., N.Y., N.Y. 10022

arba mūsų pagrindinė kontora

PODAROGIFTS, Inc.

240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

Atidaryta kasdien iki 5 val., išskyrus sekmadienius

SPORTO PARAŠTĖJE

Vitas Gerulaitis, 1975 JAV teniso pirmenybių uždarose patalpose vicemeisteris, plačiai nuskambėjo sporto spaudoje. Paryžiaus sporto dienraštis *L'Equipe* ir Philadelphia buvo atsiuntę bendradarbę Judith Elian. Sausio 28, apžvelgusi baigminę dvikovę Riessen - Gerulaitis, ji rašo: "Prie Gerulaitio, stebėtino baigmininko, mes dar grįšime, nes jaunuolis yra šių pasaulinio dydžio pirmenybių didysis atradimas".

Riessen, priėmęs dovaną meisteriui, pasakė: "Nei Vitas, nei aš nesam pratę prie tokių iškilnių. Jam, daugiau nei man pačiam, tai gali būti pakopa į ateitį". Beje, Riessen, jau eilę metų vienas iškilnių žaidikų JAV, pavieniui nėra laimėjęs daug turnyrų ar pirmenybių ir daugiau spindi dvejuose.

Be to, rašiny cituoja Vitą: "Tiki paskutinės akimirkos turėjau viltis. Dar niekad nebuvo buvęs tokioj padėty, tad atsiliepi patirties stoka." Autorė pažymi, jog Vitas brandžiai dėsto savo mintis.

Milano sporto dienraštis *La Gazzetta dello Sport* sausio 27 laidojo įdėto stambiaj antraštę "Arrivano in finale Gerulaitis e Riessen". Rašiny daug eilučių, kaip Gerulaitis pusiau baigminę per tris setus nugalėjo Alexanderį (Australiją). Rino Tommash rašo, jog nėra ko vien kalbėti apie staigmenas, nes tokiose pirmenybėse netikėtumai jokia naujiena. Geriau kalbėti apie lyg įšventinimą žaidiko, kuris per vieną savaitę savo pasekmėmis ir populiarumu daugiau pasiekė negu per visą ligšiolinę karjerą teniso aikštėje. Tai — Vitas Gerulaitis.

Harrisburgo, Pensilvanijos, dienraštis *The Patriot* sausio 27 Associated Press reportaze "Philadelphia Indoor To Veteran Riessen" Vitą Gerulaitį vadina žiūrovų numylėtinu, o kitąjį pastraipą — spalvinguoju lietuviu.

Amerikiečių žurnalas *Sports Illustrated* vasario 3 numeryje paskelbė Joe Jares rašinį ir įdėjo abiejų baigmininkų, Riessen bei Gerulaitio, nuotraukas. Autorius pastebi, kad vienas Philadelphia laikraštis Gerulaitio vardą parašė trejopai ir vis klaidingai. Paaiškina, jog vardas lietuviškas ir Vitas yra Vytauto santrumpa, o Vytautas buvo herojus-karalius penkioliktame amžiuje.

Jares rašo, kad pradinį Vitą gaivališkumą aptramdė du australai: Rosewall ir treneris Hopman. Zaisdamas už Pittsburgho komandą 1974, Gerulaitis kasdien po dvejetą-trejetą valandų treniravosi su Rosewall ir įsisavino ne vieną australo dorybę. Kai dabar Philadelphiajį Vitas nugalėjo Okkerį (Olandiją), jam paskambino treneris Hopman, patarė nesijaudinti, bet susikaupti. Atrodė, Vitas pakluso, nes nugalėjo du tolesnius priešininkus, o pusiau baigminę ir buvusį Hopmano auklėtinį Alexanderį (Australiją).

Po JAV pirmenybių, pailsėjęs porą dienų pas tėvus New York'e, Vitas dalyvavo tarptautiniame turnyre Roanoke, Virginijoje. Ten prasiškyne kelią į baigmę, bet čia staigmena — Taylor (Anglija), nelaimėjęs didesnio turnyro nuo 1973, nugalėjo Gerulaitį 7-6, 7-6. Turnyre Vitas buvo įrašytas penktuoju.

Pluoštas pasekmių iš *Anthracite* krepšinio lygos pirmenybių, kuriose žaidžia du Pensilvanijos lietuvių klubai. Sausio 16 Shamokin Lithuanian Club pralaimėjo prieš Bloomsburgo Freedom Athletic Club 85-86 (iš Lietuvių Stone įmetė 31, o Dudeck 23 tšk.). Mount Carmel Lithuanian Club nugalėjo Independence Fire Company 105-72 (geriausi lietuvių šauliai: Travis 26, Niglio 17 tšk.).

Sausio 20 dviguba lietuvių pergalė: Mount Carmel vyrai nugalėjo Freedom AC 121-111 (iš lietuvių Henniger įmetė 41 tšk., Kohler 40 tšk.), o Shamokin penketukas įveikė Trevar-

Vitas Gerulaitis

tono AA 121-109 (daugiausia pergalės taškų pasiekė Schroyer — 34, Kinder — 30).

Sausio 22 susitiko abi lietuvių komandos: Mount Carmel laimėjo prieš Shamokin 126-110. Iš Mount Carmel penketuko Henninger įsviedė 38, Kohler 19 tšk.; iš Shamokin: Stone 31, Schiccantano 26 tšk.

Lygos įdomybė, Northeastern Penitentiary (kalinių komanda), vakarų grupę užima antrą vietą (10 pergalių, 2 pralaimėjimai). Šioj grupėj pirmuoja Mount Carmel lietuviai (11 pergalių, 1 pralaimėjimas). Rytų gr. iki šiol pirmavę Shamokin lietuviai, pralaimėję savo tėvynainiams iš Mount Carmel, savo padėtį lentelėj susilpnino (8 pergalės, 4 pralaimėjimai).

K. Čerkelūnas

Krepšinio rungtynės

Vasario 2, po jaunimo pamaldų Kultūros Židinyje, Lietuvių Atletų Klubu berniukų C grupės (gimę 1961 ir jaunesni) krepšinininkai turėjo draugiškas rungtynes su St. Mary Gate of Heaven iš Ozone Park mokyklos berniukų komanda. Mūsų jaunieji krepšinininkai įtikinamai laimėjo 51-31 (29-12). LAK komandos amžiaus vidurkis buvo viršesnis už svečius, todėl jų persvara visą laiką buvo mūsų pusėj. Svečiai parodė šiek tiek geriau organizuotą komandinį žaidimą, ko mūsų komandai ypatingai trūko. Mūsų eilėse individualiai ypač gerai pasirodė R. Naronis ir R. Šimkus. Žaidikų sudėtis: R. Česnavičius, T. Dičpinigaitis 2, T. Garunkštis 7, P. Gvildys 8, V. Lora, R. Naronis 22, R. Šimkus 12. Komandos treneris — J. Landsbergis.

Šios rungtynės buvo pirmas ir gana pavykęs bandymas pagyventi LAK komandų varžybines veiklas. Šį sekmadienį K. Židinyje planuojama krepšinio rungtynės jaunių C, jaunių B ir mergaičių grupėse.

Rytų apygardos sporto varžybos įvyks kovo 15-16 New York'e. Dalyvaus New Yorko ir kitų Atlanto pakraščio miestų lietuvių sporto klubai. Programoje visų amžiaus grupių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso rungtynės. Šios varžybos bus pasirošimas didžiosiom šiaurės Amerikos lietuvių pirmenybėm balandžio 19-20 Chicagoje.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1975 S. Amerikos Pabaltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 22, šeštadienį, Blue Mountain Park Ski Resort, Collingwood, Ont., Kanadoj. Rengia Toronto LSK Vytis.

Programoj didysis slalomas ir slalomas šiose klasėse: jaunučių (žemiau 13 m.), jaunių (13-16 m.), vyrų (17-44 m.), vyrų veteranų (virš 44 m.) ir moterų (amžius neribotas).

Lietuvių pirmenybės bus iš-

Dvi parodos Adelaidėj

Pas Australijos lietuvius (3)

Taip Melbourne lietuvių klebonijoj pietus gruodžio 24 valgant, klebonui kun. P. Vaseriui dingtelėjo į galvą mintis, kad per bendras lietuvių Kūčias, rengiamas Lietuvių namuose, pritiktų sugiedoti ir keletą kalėdiškų lietuviškų giesmių. Nieko daug nelaikdamas, klebonas gretimam pastate išsitrpinio šviną, sėdė prie linotipo ir pats surinko kelių lietuviškų giesmių tekstus. Tose pačiose patalpose buvo ir spaustuvai ir nupiovimo priemonės. Taip galėjom į Kūčias nusivežti šviežių lapukų su giesmių tekstais.

Kūčias Lietuvių namuose pradėjo vietos veikėja A. Matukevičienė ir pakvietė kleboną sukalbėti maldą. Po maldos visi sugiedojom iš atneštų lapukų kalėdišką giesmę.

Užkandžiaujant kalbėjo Melbourne LB apylinkės pirm. A. Pocius, Lietuvių namų klubo pirm. A. Ramanauskas, dar keletas vietos veikėjų, PLB pirm. Br. Nainys iš Chicago, as pats turėjęs progą perduoti Simo Kudirkos linkėjimus, kuriuos jis man perdavė Los Angeles, Calif., kur susitikom prieš pat išskrendant į Australiją. Pabaigoj vėl maldą ir bendra giesmę garbinom Viešpatį.

Amerikos lietuvių grupei vietos vadovai aprodė Melbourne Lietuvių namus, kurie tikrai erdvūs. Viena didžiulė salė po būviam, kita kiek mažesnė, tinkanti mažesniems parengimams ar šokiai, trečia su pritvirtintom kėdėm, užpakinėm eilėm iškeltnėn pozicijoj, tinka koncertam, filmų demonstravimui, paskaitom. Savo patalpą turi ir baras, nešas pelną namam išlaikyti.

Kalėdų pirmą dieną rinkomės į Melbourne lietuvių jau daug metų lankomą bažnyčią. Bažnyčia ir graži ir erdvi. Didžiųjų švenčių proga, o šiandienį Kalėdos, susirenka tūkstantis ir daugiau. Vietos visiem užteko. Mišias aukoti ir pamokslą pasakoti teko man, nes klebonas įtikino, kad tai svečio pareiga. Labai gražiai giedojo choras. Bažnyčios akustika puiki. Tas pats choras vėliau labai gražiai pasirodė ir Adelaidėj Lietuvių dienų dainų šventėj.

Kalėdų antros dienos rytą išvykom į Adelaidę. Aerodrome buvom sutikti lietuvių klebono kun. A. Spurgio, MIC, Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininko V. Neverausko ir kitų veikėjų. Amerikiečius svečius tuoj išsidalino atvykę sveitingi lietuviai. Mane priglaudė klebonas kun. A. Spurgis. Klebonijoj buvo priklausti ir kiti kunigai svečiai: kun. P. Butkus iš Sydney, kun. V. Paulauskas iš Perth.

Nors Lietuvių dienų oficialus atidarymas buvo pramatytas gruodžio 27, bet jau ir išvakarėse vyko gyvenimas. Atidarytos dvi meno parodos, vyko literatūros, dainos ir muzikos vakaras.

Viena meno paroda vyko Lidums Art Gallery patalpose, gražiam parke, latvio milijonieriaus nuosavoj galerijoj. Su 43 darbais dalyvavo 14 lietuvių dailininkų: Rosemary Aliukonis — 2 kūrinių, Aurimas Dumčius — 2, Jolanta Janavičius — 3, Vit Jurevičius — 8, Vytas Kapočius — 6, Eva Kubos — 2, Ieva Pocius — 2, Henry Šalauškas — 2, Vytas Šerelis — 3, Leonas Urbonas — 3, Adomas Vaičaitis — 3, Adomas Vingi — 2, Aldona Zakarauskas — 2, Leonas Žygas — 3. (Kai kurių dailininkų vardų neišskraipiau, bet tik nurašiau iš oficialaus katalogo).

Atidaryme nespėjau dalyvauti. Girdėjau iš kitų, kad kalbėjęs australas skulptorius Max

vestos iš pabaltiečių varžybų.

Informacijos gaunamos ir registracija atliekama iki vasario 16 šiuo adresu: Vincas Paulionis, 219 Briar Hill Ave., Toronto 12, Ont. Canada. Telefonas: (416) 488-2274.

Dalyvavimas atviras visiem slidinėjtojams.

Lyle ir lietuvis kompozitorius Bronius Budriūnas iš Los Angeles, Calif.

B. Budriūnas kalbėjęs apie Mikalojų Čiurlionį, pabrėždamas jo asmenyje glaudžiai bendravusius dailę ir muziką.

DAYTON, OHIO
Simas Kudirka Daytone

Sausio 17 priešpiet Simas Kudirka, lydimas generalinio konsulo A. Simučio, atvyko Daytonan. Orlaivių stotyje jį pasitiko gausus būrys daytoniškių, pasiūso lietuviškom vėliavikėmis, mergaitės tautiniais rūbais ir su didžiulių sveikinimo plakatu: Daytonas sveikina Simą Kudirką.

Sutikti su gėlėmis, pasisveikinę su laukiančiais, visi nuvyko į Daytoną. Kiek pailsėjęs, po jiem specialiai paruoštą pietų, antrą valandą Simą Kudirką mūsų konsulas pristatė TV ir spaudos atstovams iš Daytono, Springfieldo, Sidney ir iš kitur. Klausimų-atsakymų formoje Simas smulkiau nupasakojo apie savo pergyvenimus koncentracijos stovyklose ir bendrai apie pavergtą Lietuvą.

Svečias žurnalistams padarė labai malonų įspūdį. Jie laikraščiuose rašė: "nors Simas ir nedidelio ūgio, bet didžios dvasios, labai žvalus, rimtas pasako-

DARBININKUI
PAREMTI
AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratos mokesčių, prisidėję savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudai paremti: Po 15 dol. — Dr. S. Bartis, Nashua, N.H., S. Jurskytė, Philadelphia, Pa., V. Lukas, Kew Gardens, N.Y., A. Valiūšaitis, White Plains, N.Y.

Po 10 dol. — Kun. P. Ragazinskas, Central, N.M., P. Bielskus, K. Žvinis, Brooklyn, N.Y., A. Kepalaitė, New York, N.Y., O. Zilius, Richmond Hill, N.Y., V. Balchunas, Hartford, Conn., A. J. Janks, Gillette, N.J., A. Keblys, Montreal, Canada, F. Dippel, No. Massapequa, N.Y.

Po 7 dol. — F. Andriūnas, Wyncote, Pa., S. Miknius, New London, Conn., V. Vasikauskas, Richmond Hill, N.Y., R. Steponenas, Long Island City, N.Y.

Po 5 dol. — A. Balsys, Maspeth, N.Y., F. Jankūnas, V. Kervelevičienė, Elizabeth, N.J., E. Aleksa, V. Degutis, Cleveland, Ohio, A. Bortweck, Lake Worth, Fla., L. Bliskis, St. Petersburg Beach, Fla., E. Slivinskas, Waterbury, Conn., J. Černius, Brooklyn, N.Y., E. Noakas, Ozone Park, N.Y., K. Dalinkevičius, Philadelphia, Pa., J. Diržius, Kearny, N.J., J. Jacyna, London, Ont., Canada, O. Andruškevičius, Dorchester, Mass., V. Dreseris, Miami, Fla., A. Ramanauskas, Brockton, Mass., K. Ciurinskas, St. John, Ind., dr. N. V. Brazėnas, Sparckill, N.Y., V. Tursa, Linden, N.J., S. Juras, Chicago, Ill.

Po 4 dol. — T. Alinskas, Ridgewood, N.Y., K. Augaitis, Pro-

Lietuvių parapijos namuose, antrame aukšte buvo išstatyti 40 A. Kudirkos kūrinių, 15 A. Urnevičiaus darbų ir 11 V. Vosylius foto nuotraukų.

A. Kudirka reiškiasi daugiausia degintame medyje, bet pristatė ir aliejaus, grafikos ir gipso darbų. A. Urnevičiaus darbai — visi akvarelės. Daugelyje iš šių darbų buvo aiški ir lietuviška tematika

Kornelijus Bučmys
(Bus daugiau)

jimuose." Net stiprus rankos paspaudimas atkreipė jų dėmesį. Vėliau vakare ir kitą dieną tūkstantčiai turėjo progos jį matyti televizijoje.

Vakare buvo suruoštas didžiulis svečių pagerbimas, dalyvauijant daytoniečiams, svečiams iš Cincinnati, Columbus ir kitų vietovių. Simas ir vėl daug papasakojo iš savo pergyvenimų, kurie buvo labai tiksliai perduodami ir anglų kalba. Priėmimo metu Simui buvo įteikti Daytono miesto raktai, o kiek anksčiau ir Springfieldo, kurį atgabeno ir įteikė lietuvis Springfieldo miesto valdytojas Alfredas Strozdas, kilęs iš Sioux City. Pagerbimo metu Simas pasirašė svečiams ant specialių lapų, kurie buvo paruošti Simo pagerbimo proga. Ten taip pat matėsi labai prasmingi progai parinkti Vinco Kudirkos žodžiai: Ne tas yra didis...

Simo Kudirkos priėmimo metu taip pat buvo pagerbtas ir mūsų mielas generalinis konsulas Anicetas Simutis — jo 40 metų tarnybos Lietuvos ir lietuvių labui sukakties proga. Įteiktas jam specialiai iškeptas tortas

vidence, R. I., A. Pupelis, St. Petersburg Beach, Fla., J. Valaitis, Great Neck, N.Y., R. V. Ambraziejus, Newark, N.J., U. Dulskis, Worcester, Mass., J. Šuopys, Detroit, Mich., A. Rodnite, Rego Park, N.Y.

Po 3 dol. — E. Abramikas, Sauk Village, Ill., V. Jasinskas, P. Vainauskas, Brooklyn, N.Y., J. Valiūnas, Paterson, N.J., J. Narkevičius, Los Angeles, Calif., J. Daubėnas, Scottsdale, Ariz., A. Januška, Milton, Mass., K. Gaigalas, Binghamton, N.Y.

Po 2 dol. — Kun. A. Senkus, V.O. Dovydaitis, M. Gluda, Lake Worth, Fla., kun. A. Kardas, New York, F. Švilpa, Richardson, Texas, A. Kučas, Putnam, Conn., B. Kovas, Norwood, Mass., E. Radzevičiūtė, Chicago, Ill., J. Davnorow, Woodside, N.Y., A. Karaktin, St. Petersburg Beach, Fla., L. Dambriūnas, Brentwood, Md., Z. Grabnickas, Orlando, Fla., A. Kinduryks, Gulfport, Fla., I. Bartašius, Williamstown, N.J., W. Wengel, Richboro, Pa., M. Grebliuskas, Philadelphia, Pa., J. Uldrikis, Poquonock, Conn., L. Tamošaitis, Woodhaven, N.Y., A. Simutis, Laurelton, N.Y., B. Tautvila, Washington, D.C., M. Gedraitis, Scranton, Pa., A. Skruodys, Jersey City, N.J., K. Palčiauskas, St. Petersburg Beach, Fla.

Po 1 dol. — M. Kabišaitis, Athol, Mass., M. Kraunelis, So. Boston, Mass., T. Kašituba, Brooklyn, N.Y., R. Ugintas, Philadelphia, Pa., V. Palūnas, Akron, Ohio, J. Pupininkas, St. Petersburg Beach, Fla.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Clevelande šaulių kuopa Žalgiris paaukėjo Klaipėdos krašto atvadavimą. Iš k. kuopos vadas muzikas A. Mikulskis, trio dainininkės su akomp. G. Karsokienė, O. Mikulskienė, N. Braziulienė ir L. Čaplinskienė. Nuotr. V. Bacevičius

SIOUX CITY, IOWA

(atkelta iš 8 psl.)

Praeitų metų rugsėjo 16, Sv. Kazimiero bažnyčioj vykstant kunigų dekanato šventajai valandai, vakarienės metu, dalyvauijant buvusiam vyskupui, dabar pensininkui J. M. Mueller, D.D., vietos ordinaras vyskupas Frank H. Greteman, D.D., savo kalboj pareiškė "Man malonu dalyvauti šioj iškilmingoj įvairių lietuviškų valgių skaniai paruoštų vakarienės pas mano buvusį, Carroll, Iowa, vikarą kun. S. Morkūną, kuris man daug padėjo. Jis labai gerai moka rinkti aukas ir organizuoti finansus. Manysčiau, jį reikėtų pakviesti patarėju į diecezijos finansų komitetą."

Vietos klebonui talkina komitetų direktoriai H. DeMarest, B. Zebus ir kolektorių pirmininkas S. Osteen su 36 kolektooriais.

Korespondentas

su įrašais, kuris, deja, greit dingso svečių tarpe.

Svečiai buvo gardžiai pavaišinti ir atgaivinti. Pagerbimas praėjo labai gražioje ir nuoširdžioje nuotaikoje, daug jiems parodyta meilės ir širdies. Daug daytoniečių labai noriai prisidėjo besirengiant mūsų garbingų svečių sutikimui ir priėmimui. Kitą dieną Simas ir konsulas Simutis vėl buvo palydėti orlaivį stotin, iš kur jie pajudėjo Chicago link.

Dalyvis

UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
I LIETUVŲ
SPECIALŲ
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota,
greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.60 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU
AUTOMOBILIAI
ŽEMOS KAINOS
Pilnai garantuota
Greitas pristatymas
Pasirinkite iš šių
naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101
\$3574.00
Naujausias, patobulintas eksperto modelis
ZHIGULI VAZ 2103
\$4096.00
ZHIGULI VAZ 2102
Station Wagon
\$3939.00
Eksperto modelis
MOSKVITCH 412 IE
\$3624.00
MOSKVITCH 408 IE
\$3332.00
MOSKVITCH 426 IE
Station wagon
\$3781.00
MOSKVITCH 427 IE
Station wagon
\$4057.00
ZAPOROZHETS ZAZ
968 \$2284.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais.
Apartmentai
Naudoti drabužiai
Svečiam iš SSSR
Prašykite mūsų specialaus biuletenio. Šioj prekyboj mes turim 26 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

NAUJAUSIOS KNYGOS

Pėdos mirties zonoje, E. Jūciūtės — 10 dol.
 Fragmentai iš praeities miglų, A. Ryliskio — 12.50 dol.
 Krikščionybė Lietuvoje, Kun. dr. J. Gutauskio 4 dol. (tinkama jaunimui).
 Šios ir kitos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

Skaityk ir platink Darbininką!

INCOME TAXES PREPARED
 Fast, accurate service, reas. rates. Home appt. avail. Call 345-6770 or visit 10 W. Palisade Ave., Englewood, N.J.

FOUR STAR PAINTING
 Interior & Exterior
 40% Discount
 Free Estimates
 Call 516 747-6432

A & A WELDING SERVICES
 BOILERS REPAIRED & INSTALLED
 HOT WATER HEATING
 CALL HOT WATER HEATERS
 520 CHERRY LANE, FLORAL PARK
 CALL (516) 354-4594

ALL SAINT PLUMBING
 PIPING AND HEATING NO JOB TOO SMALL, WE DO IT. CALL ANYTIME
 24 HOUR SERVICE ALL WORK GUARANTEED
 (212) 426-1925

IT'S THAT TIME AGAIN!
VACATION BIBLE SCHOOL WORKSHOP
 FOR 1975
 SATURDAY, FEBRUARY 15
 10 AM — 5 PM

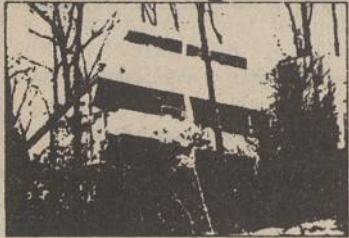
exhibits open all day
 demonstrations 1:30 PM

MARK YOUR CALENDAR NOW!

Sponsored by
HAWTHORNE BIBLE HOUSE
 RT. 208 (North of Goffle Rd.)
 Hawthorne, N.J. 427-6961

IN THE YOUTH BUILDING OF
 THE HAWTHORNE GOSPEL CHURCH

Dream for Sale

High overlooking the Conn. River and miles of valley, this 20th century home offers 3 bedrooms, 2 1/2 baths, sauna and glass living room with captivating view. Fantastic party house. Close to all transportation. Offered at \$125,000. Located in Deep River, Conn. Don't spend the rest of your life dreaming. Other Quality Homes to Choose from.

Townsend Assoc., Realtors
 879 Boston Post Road
 Madison, Connecticut
 (203) 245-0461

Užprenumeruok Darbininką savo draugam gimtadienių, vardinį ir kitų švenčių proga.

ALL TYPES CARPENTRY
 Reasonable Rates
 Quality Workmanship
 8 A.M. — 4 P.M.
 Call (212) 327-8371

MOVERS
 Florida, California, Express Moving and Storage Direct moving to Florida and California only (212) 639-2129

Darbininko administracijoje galima gauti lietuviškų plokštelių. Skambinti: 827-1351.

ADOLF SCHRAGER'S BALDŲ IŠPARDAVIMAS

20%-50% NUOLAIIDOS

PIRMOS RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

336 EAST 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)

New York City

Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.

antradi. ir šeštadi. iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

COOL — IT
 Refrigeration & Air Conditioning
 Commercial & Domestic
 24 Hour Service
 Call (212) 847-7643

PLASTIC SLIP COVERS
 Top Quality
 Workmanship & Materials
 (914) 963-2799

BOOKKEEPING/INCOME TAX SERVICES

AVOID TAX & RECORD KEEPING PROBLEMS NEXT YEAR. KEEP YOUR BOOKS THE EASY WHITEHILL WAY. SAVE TIME... SAVE \$\$\$... & HAVE PEACE OF MIND. TAX KEEPING SYSTEM DESIGNED FOR PROFESSIONALS & SMALL BUSINESSES WITH EXPERT INCOME TAX PREPARATIONS AT LOW COST!!!
WHITEHILL SYSTEMS
 (516) 486-0484 or (516) 485-8494

Air Conditioning & Heating. Since 1940 we have applied our Experience Talents Professional Skills as Air Duct Cleaning Contractors. Air Conditioning and Heating Ducts expertly brushed and vacuum cleaned For Prompt Estimate Call

DIETERS—HAGEN, INC 352-6228
 195 New Hyde Pk. Rd., Franklin Sq., N. Y. 11010

RAÏSSA'S JOURNAL

Presented by Jacques Maritain

The private diaries of Raïssa Maritain's inner life covering the 54 years of her marriage with Jacques, who has heavily annotated his wife's experiences. 426 pages, with 6 pages of photographs.

ISBN 0-87343-041-7 \$12.95

JACQUES MARITAIN

Home in Words and Pictures

John Howard Griffin and Yves Simon

As a memorial, Griffin adds to Simon's biography his own diary notes and some 30 striking photographs of the philosopher, many large-scale duotones, ranging from Princeton to the final years at Toulouse. Eighty 8 1/2" x 11" pages, beautifully printed and bound.

ISBN 0-87343-046-8 \$12.95

Ask for our catalog too

MAGI BOOKS, INC.

33 Buckingham Dr.
 Albany, N.Y. 12208

THE INSTITUTE OF Pastoral Studies, Saint Paul University, Ottawa, offers Master's Programs (one-year), for clergy, Sisters Pastoral Workers: *Professional Training for the Ministry* (Pastoral involvement backed by lectures, readings, discussions); *Pastoral Counseling* (Supervised training to develop and refine pastoral counseling skills); *Pastoral Care of the Family* (Renewed Christian understanding of love, couple, marriage, for better service to the family); *Pastoral Care in Health Care Services* (Theology, psychology and supervised training for pastoral duties in Health Service institutions). Make your ministry more meaningful and efficient. Information: 223 Main St., Ottawa, Canada, K1S 1C4.

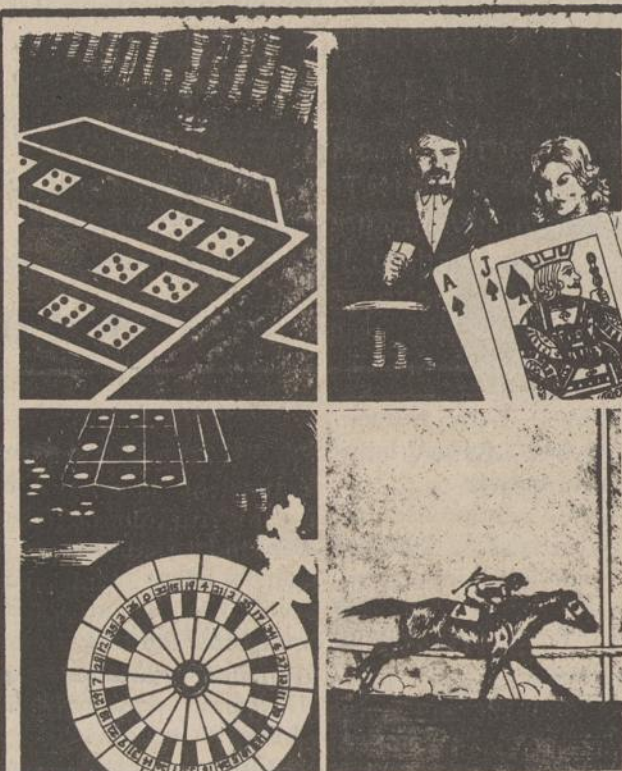
VALOR ROOFING COMPANY
 NEW ROOFS, REPAIRS & GUTTERS
 WATER PROOFING. FREE ESTIMATES
 24 HOUR SERVICE
 CALL 212 856-5205 VINNIE SELA
 AT 1709 NOSTRAND AVE., BKLYN.

PLASTIC COVERS PIN FITTED ONLY 12 GAUGE
 3 PIECE SECTIONAL OR SOFA / 2 CHAIRS
ONLY \$85.00
 Schors Plastic 1992 McDonald Ave.
 (off Kings Hwy) 998-5633

PARADISE INN

GREEK CUISINE LUNCH — DINNER — LATE SUPPER LIVE MUSIC AFTER 8 PM. SEPARATE COCKTAIL LOUNGE KAPAMA BRAISED LAMB WITH FRESH VEG'S. RICE PILAF SHISHKEBABS. MOUSACA-STUFFED EGGPLANT. 347 W. 41 ST., N.Y.C., OPEN 7 DAYS A WEEK. CALL 212 563-2581

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firminų autentiškų katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Larry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Change Your Luck Be A Consistent Winner!

Order Now. Several methods professional gamblers use to win heavy money at craps, roulette, 21, baccarat, chem de fer and poker. You can be a consistent winner at all these games. Also, the third favorite method horse players use to consistently win at the races. Also, every cardplayer has a tell that they can not possibly conceal at 21 and poker. The book explains several of the methods that have been used by dishonest gamblers to overcome the odds and win real heavy money at craps, roulette, 21, and slot machines. All completely explained and illustrated in this book by a noted gambler who has practiced the profession for 38 years. Send \$5.00 cash, check, money order, or C.O.D., to Shop By Mail, Dept. A-3, 17765 Laurel Road, Morgan Hill, Calif. 95037. 10-Day money back guarantee if not satisfied.

Trinity Retreat

**Retreats and
 Spiritual Programs
 for the Clergy**

—For Information, Write—
TRINITY RETREAT
 One Prayer Manor Road
 Larchmont, NY 10538
 or phone (914) 235-6839

Kviečiame apsisistoti Miramar motely ant Meksikos įlankos kranto, privatus paplūdimys, modernūs vieno ir dviejų kambarių butai, gražiai apstatyti, su virtuvėmis, vonia, dušu, vėsintuvais, spalvota TV. Atidara visus metus. Kreiptis:

MIRAMAR MOTEL APARTMENTS
 4200 Gulf Blvd.

St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Tel. (813) 363-9964

A. ir E. Bacevičiai, Sav.

Visame pasaulyje garsus

**BREVETTATA
 AŠARINIŲ DUJŲ
 pistoletas**

Šis ašarinių pistoletas yra visiškai panašus į tikrąjį revolverį. Jis labai naudingas žmonėms, kurie dirba vienišai, tamsiose vietose ir yra reikalingi apsaugos. Vyras, turintis šį ginklą, gali duoti savo žmonai ir dukterim naktį apsaugoti. Daug pramonės įmonių jį naudoja. Iššovus sulauko užpuolė, bet jo nesužeidžia amžinai. Jam laikyti nereikalingas leidimas, bet jis neparduodamas nepilnamečiams. Vieną kartą užtaisius, iššoviami 7 šoviniai. Su pistoletu siunčiami 7 šoviniai pilni ir 7 nepilni praktikai. Pinigai sumokami iš anksto. Pistoletas kainą įskaičiuota 14 šovinių ir persiuntimo išlaidos.

Visa tai siunčiama drauge su revolveriu ir apmokamos persiuntimo išlaidos.

ORDER BLANK

- 1 Gun unit \$16.00
- 2 Gun units at \$14.50 ea. total \$29.00
- 3 Gun units at \$14 ea. total \$42.00
- 4 Gun units at \$13 ea. total \$52.00
- 6 Gun units at \$12 ea. total \$72.00
- Extra Boxes of Ten Tear Gas Shells \$3 per box.
- Extra Boxes of Blanks, \$1.25 per box.
- Holsters \$2.50 each. We prepay shipping costs on all of these items when shipped with gun units.
- Tear Gas antidote, Bottle \$2.88.

STATE FAIR PRODUCTS
 DEPT. 44
 P.O. BOX 2946
 Las Vegas, Nevada 89104

Ship gun-units as indicated at the left
 Check or money order enclosed

ANTONIO'S

Elka Park, N.Y. 12427

ONLY 8 MIN. TO HUNTER MTN. & CORTINA VALLEY WARM COMFORTABLE ACCOMMODATIONS. COCKTAIL BAR SPACIOUS GROUND, SLEIGH RIDING SKATING CROSS COUNTRY DELICIOUS MEALS
 WKND PKGS FROM \$24 SKI WKS SUN TO FRI FROM \$60 (SMALL GROUPS 3 CLUBS INVITED)
 TEL: (518) 589-5197.

SUNNYDALE HOME FOR ADULTS AND LOVELY VACATION HOME
 A BEAUTIFUL INVITING HOME AWAY FROM HOME FOR SENIOR CITIZENS. RECREATION, PRIVATE ROOMS AVAILABLE 24 HOUR SERVICE NURSE ON DUTY SPECIAL DIETS WEEKLY RATES LICENSED BY NEW YORK STATE SUNNYDALE HOME FOR ADULTS 809 STUART AVE. MAMMARONECK, N.Y. DAYS CALL (914) OW 8-2824. EVES (914) OW 8-9472.

S & W PAINTING
 Interior and Exterior beautify your Home at Reasonable Prices
 Free Estimates
 Call (212) 835-3984

INCOME TAX RETURNS
 Expertly prepared: Federal, City and State. Experienced. Will prepare your return to satisfy both you and the Government. Open 7 days a week. Isadore Friedman 23 West Main St., Freehold, N. J. 201 462-4116
 ALSO N.Y. CITY & N.Y. STATE RETURNS

WATERPROOFING THE BRICK ON THE OUTSIDE OF YOUR BUILDING WITH DUREX WATER PROOFING AND COMPOUND KEEP OUT THE WATER AND WEATHER CALL: JU 6-3700
MR. GEORGE BONAR

MOVING ABROAD?

CALL PAKSWIFT OVERSEAS, INC.

Specialists in household moving overseas
**FREE ESTIMATES
 LOW RATES**

Exec. Office
 120-76 Queens Blvd.
 Kew Gardens, N.Y.
 Tel. (212) 544-4111

HOLLIS, N.H.

4.3 ACRES — 216.0' road frontage — 642.0' shore frontage on Silver Lake — Recreation Zone — \$40,000 5.4 ACRES — 639.0' road frontage — across road from above lot — overlooking Silver Lake — with barn \$35,000. 70 ACRES — 485.0' road frontage — Est. 400M Pine growth — \$70,000, 33 acres abutting — with timber and road frontage available. Owner R. Forace Lund, 47 Silver Lake, Road, Hollis, N. H. (603) 465-2589

QUALITY PAINTING
 INTERIOR — EXTERIOR BRUSH OR SPRAY
 FREE ESTIMATES — FULL INSURANCE SPECIAL RIGGER'S LICENSE RELIABLE — DEPENDABLE
 CALL NOW: 364-7880

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
 Michigan 2-4130

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškoj dvasioj patarėnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atvejų. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiem. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
 PASKOLOS — KELIONĖS
 ŪKINIAI PATARIMAI
 DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
 TAKSŲ PILDYMAS
 NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
 APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6947

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEĖDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

MASPETHO ŽINIOS

Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 57-tų metų proga 11 val. suma bus aukojama už Lietuvos laisvę, gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Mišias aukos ir pamokslą ta proga pasakys buvęs Apreiškimo ir Angelų Karalienės ilgametis klebonas kun. Juozas Aleksiūnas. Giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Vytauto Kerbelio.

Pelenų dieną, vasario 12, pelenai bus dalijami ryte per kiekvienas mišias, 3 val. po pietų ir vakare per 7 val. mišias.

Gavėnios metu kiekvieną vakarą bus aukojamos mišios 7

val., šeštadieniais — 6:30 val., sekmadieniais — 5 val.

Gavėnios sekmadieniais 3 val. Kryžiaus Keliai (lietuviškai), palaiminimas su Švč. Sakramentu ir Kryžiaus relikvijų adoracija.

Mirę parapičiai: Paulina Siemaškieienė ir Uršulė Vitienė. Abi palaidotos sausio 29.

Ona Stagniūnienė, 90 m. amžiaus, gyv. Woodhavene, mirė sausio 28, palaidota vasario 1 iš Apreiškimo bažnyčios Šv. Jono kapinėse. Paliko liūdinčias dukteris: Mary Buyokienę su sūnumi, Oną Adams su vyru Jonu ir sūnumi Jonu, Jr. ir dukrą Anna, Stellą Stagniūnaitę ir Eleną Scott su vyru Petru ir jų dukromis Elena ir Barbara bei 3 proanūkais. Velionė buvo didelė rėmėja ne tik savo parapijos, bet ir pranciškonų. Su dažna komunija pas ją lankėsi kun. A. Račkauskas. Šermenimis rūpinosi Shalins Funeral Home, Woodhaven, N.Y.

Algirdas Bražinskas, So. Orange, N.J., aukoja 20 dol. Kultūros Židiniui Hamiltone mirusiam G. Slavinskienei tėveliui a.a. Simui Bakaičiui atminti. G. Slavinskienei ir artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą, o mūsų nuolatiniam rėmėjui A. Bražinskui lietuvišką aciu.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė buvo pramatyta vasario 9, sekmadienį, bet dėl vykstančio smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncerto popietė neįvyks. Visi Vaižganto klubo bičiuliai kviečiami paremti lietuvių menininkų pastangas ir dalyvauti šiame Vasyliūnų koncerte, kuris bus 5:30 v. popiet Carnegie Recital salėje Manhattane.

Linden, N.J., per Vasario 16-tosios minėjimą vasario 23 sekmadienį, 3 val. po pietų dainuoja Patersono Operos pirmąją solistę Ireną Stankūnaitę ir progresuojąs baritonas Mečislovas Razgaitis.

KARŠTI PIETŪS

KADA?

Vasario 16, sekmadienį, nuo 1 iki 3 v. popiet ir po nepriklausomybės minėjimo programos.

KUR?

Kultūros Židinio mažojoje salėje.

KAS?

V. Steponio priežiūroje.

KĄ?

Balandėlių ir kugelio pietūs, alus, soda ir kava su pyragaičiais.

KAM?

Pelnas skiriama Kultūros Židinio išlaidoms.

Tą dieną vyksta nepriklausomybės šventės minėjimas, ruošiamas New Yorko Altos skyriaus.

Todėl visi svečiai kviečiami aplankyti abi sales.

Petro Ažuolo padarytas foto montažas iš įvairių kaukių balių. Viduryje — Loreta Vainienė.

ELIZABETH, N.J.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija Elizabethe savo 80-ties gyvavimo metų sukaktį paminėjo sausio 26. Tą dieną 12 val. koncelebracines padėkos mišias aukojė parapijos klebonas kun. P. Žemeikis, kun. J. Pragulbickas ir kun. A. Valančius. Mišių metu giedojo parapijos choras kun. G. Šukio parašytas (premiuotos) Kristaus Rūpintojėlio garbei mišias. Solo giedojo solistė Angelė Kiaušaitė.

Tuoju po pamaldų parapijos salėje įvyko iškilmingi pietūs-banketas, kuriame dalyvavo pilnutėlė salė parapičių ir svečių. Šiam minėjimui rengti komiteto pirmininkas muz. V. Mamaitis atidaromame žodyje pakvietė kleboną kun. P. Žemeikį sukalbėti invokacinę maldą. Savo maldoje klebonas prisiminė buvusius šios parapijos klebonus ir kunigus, o taip pat ir

mirusius parapijos kūrėjus-geradarius, nes jų pasišventimu ir aukomis galime didžiuotis šandien, turėdami gražią ir erdvią bažnyčią, o taip pat ir kitus pastatus.

Tolimesnės programos vedėju pakviečiamas kun. A. Valančius. Pagrindiniu banketo kalbėtoju buvo seniausias parapijos narys, 96-sius metus einantis J. Jakimavičius, kuris savo kalboje pažėrė pluoštą prisiminimų iš pa-

rapijos kūrimosi laikų. Jie buvo visiems įdomūs. Šv. Vardo dr-jos pirmininkas Fr. Grinčis padarė pranešimą iš parapijos istorijos. Parapijinės mokyklos vedėja seselė Teodora supažindino parapičius su parapijinės mokyklos darbais bei pasiekimais.

J. Jakimavičiui, kaip seniausiajam parapičiui, buvo įteikta dovana. Taip pat dovana buvo įteikta ir St. Valatka, kuris prieš keliolika metų prie bažnyčios esančioje aikštėje pastatė lietuviškais ornamentais, kryžių-rūpintojėlių.

Kadangi šis parapijos sukaktis minėjimas sutapo su parapijos klebono kun. P. Žemeikio gimtadienio išvakarėmis, tad visi susirinkusieji mieliam klebonui sugiedojo "Ilgiausių metų".

Banketą trumpu žodžiu ir malda užbaigė kun. J. Pragulbickas. Mž. D—ė

Elizabetho parapijos klebonas kun. P. Žemeikis su dovanas gavusiais J. Jakimavičium ir St. Valatka.

Albinas Prižgintas akomponuoja solistei Irenai Stankūnaitėi Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime.

A. A. Paulinai Siemaškiei

mirus, jos sūnų Liutaverą, jo šeimą ir gimines nuoširdžiai užjaučia

JURATĖ ir ALBERTAS ŠUKYS

A.A.

PAULINAI SIEMAŠKIEI

mirus, jos sūnų Liutaverą, jo šeimą ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia

L. ir V. Vilkutaičiai
M. ir B. Jankauskai
L. ir J. Giedraičiai

Reiškiu gilią užuojautą mielai Agutei Tirlikaitėi, netekus brangios motinėls

ANTANINOS TIRLIKAIENĖS.

Tegu Dievas suteikia stiprybės liūdesio valandose, o mirusiai amžiną ramybę.

Julija Birutienė,

Manchester, Conn.

A.A.

VALERIJAI IGAUNIENI

mirus, jos dukrą Juliją su vyru Vincu Puodžiukaičiu, sūnų Antaną Igaunį su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Sofija, Kazys, Rosemarie ir Renius
Buragai ir Romualda Šidlauskienė

VYTAUTUI AUKŠTIKALNIUI,

Perkūno choro nariui, jo brangiai mamytei mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Perkūno choras

Mokytojai

ELENAI RUZGIENEI,

Lietuvoje mirus jos motinai KAZIMIERAI AKMENSKIENEI, gilią užuojautą reiškia

Maironio liuanistinės mokyklos
mokytojai, mokiniai, tėvų komitetas

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 1975 sausio 26 staigiai mirė, sulaukusi 73 m. amžiaus, mūsų mylima Mamutė, uošvė ir senelė

A. A. VALERIJA IGAUNIENĖ (Baltrušaitytė),

gimusi Kud. Naumiesty, išgyvenusi 24 m. Waterbury, Conn. Pasiliko giliame nuliūdime duktė Jūlytė, žentas Vincas Puodžiukaitis, sūnūs: Romualdas, marti Teresė, anūkas Linas, Wat., Conn., Leonas, Norbertas, marčios Marija, Greta, anūkai Jasmina ir Tomas Melbourne, Australijoje.

Laidotuvės įvyko trečiadienį, sausio 29, iš A. Čepulio koplyčios, 45 Washington Ave., Seymour, Conn. Šv. Antano bažnyčioje gedulingos pamaldos.

Po pamaldų nulydėta į Mount Olivet kapines, Water-town, Conn.

Maloniai kviečiame draugus ir pažįstamus pasimelsti už mūsų brangios velionės Mamutės sielą.

Nuliūdime likusi šeima

PARDUODAMA ŽEMĖ

Statybai patvirtinti, prie miestelio kelio, parduodami dviejų akrų ir daugiau žemės sklypai nuo 7,500 dol. South Willington, Conn., 5 mylios nuo Connecticut universiteto, 25 mylios nuo Putnamo, 25 mylios nuo Hartfordo. Informacijos reikalu skambinti: V. Ramanauskas (203) 429-1702 ar V. Alksninis (212) 886-5695.

VISIEM SVARBU ŽINOTI, kur galima kreiptis, turint reikalų teisme įvairiais atvejais, pvz. įvykus auto nelaimėm ar namų savininkų ginčam. Taip pat su tvarkomi namų pirkimo-pardavimo dokumentai, paruošiami palikimų testamentai, apskaičiuojami valstybiniai mokesčiai (income tax). Atliekami ir kiti teisių reikalai.

Kreiptis į advokatą — Valdas C. Duoba, 453 New York Ave. Huntington, N.Y. 11743. Tel. (516) 427-3399 arba (212) 835-6545.

Susitarus sąvartgaliais ar šiaip vakarais jis pasiekiamas Kultūros Židinyje, Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta KOVO 27 dieną — grįžta BALANDŽIO 4 dieną iš BOSTONO IR NEW YORKO

Kaina tik \$690.00

Prie šios grupės galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu: pav. vykstantiems iš Chicagos — 119.00, Clevelando — 84.00 daugiau.

Grupėje dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

Vasaros ekskursijos į Lietuvą prasideda GEGUŽES mėnesį. Registracijas priimame dabar.

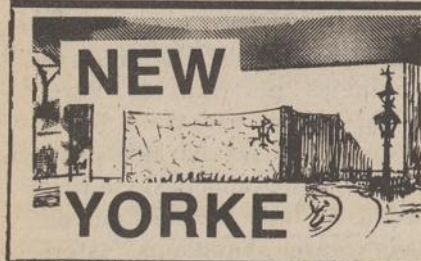
Kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268 - 8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Neringos ir Tauro tuntų sueiga . šventė įvyks vasario 15, šeštadienį, 1:30 popiet Kultūros Židinyje. Skautų Vasario 16 pamaldos bus V. Atsimaitymo parapijos bažnyčioje Maspethe 11 val. Abiejų tuntų skautai prašomi dalyvauti uniformuoti ir sueigoje ir pamaldose.

Vyr. skaučių židinio Vilija sueiga bus vasario 10, pirmadienį, 7:30 v.v. pas pirmininkę Giedrę Kulpienę, 84-01 101 Street, Richmond Hill, N.Y.

Altos posėdis bus vasario 7, penktadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinyje. Visi Altos nariai prašomi dalyvauti.

Kaukių balius bus šį šeštadienį, vasario 8, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Tai bus dešimtas kaukių balius, rengiamas New Yorko ateitininkų. Baliai sutraukia labai daug publikos. Šiomet už gražiausias ir įdomiausias kaukes bei kostiumus skiriamos trys piniginės premijos. Pirmoji premiu — 50 dol., antroji — 30 dol., trečioji — 20 dol. Visi kviečiami į šį nuotainką kaukių balių.

Vaclovą Sevruką plačiai paminėjo italų žurnalas Relacione, nr. 11-12, lapkričio ir gruodžio mėn. Įdėta vienas puslapis žinių apie jį ir 5 puslapiai — pasikalbėjimas. Taip pat apie jį rašė Liberta Largo Seminafio laikraštis, medžiagą pasiimdamas iš itališkos Elta-Press. Medžiagą paruošė prel. V. Mincevičius. Šiuo metu V. Sevrukas gyvena Woodhavene ir atsidėjęs mokosi anglų kalbą.

ATSILIEPIMAI APIE ELENOS JUCIUTĖS KNYGĄ "PĖDOS MIRTIES ZONOJE"

New Yorko S. Kudirkos šaulių kuopa išleido Elenos Juciutės knygą "Pėdos mirties zonoje". Knyga išsiuntinėta prenumeratoriam, platintojam. Parašyti laiški visom šaulių kuopom, kad jos įsijungtų į platinimo darbą. Knyga greitai ir plačiai sklinda, susilaukdamas daug dėmesio iš visuomenės.

Prof. Antanas Klimas iš Rochesterio, N.Y., apie šią knygą taip rašo:

"Ačiū už puikiai išleistą ir savo turiniu sukrečiančią Elenos Juciutės knygą Pėdos mirties zonoje. Ją perskaičiau per vieną savaitgalį. Labai esu dėkingas L.S.S. Simo Kudirkos kuopai už tokio vertingo veikalo išleidimą. Šią knygą turėtų turėti kiekviena mūsų šeima. Ji turėtų būti skaitoma ir aukštesnėse lit. mokyklų klasėse!" (Pabraukta redakcijos.)

"Esu du kartu perskaitęs Solženicyno Gulago Archipelagą (vokiškai ir angliškai). Dabar skaitau originalą. Viskas, ką Juciūtė aprašo savo knygoje, sutinka beveik 100 procentų su Solženicyno vaizdu, ir smulkmenose net!

Labai svarbu, kad Juciūtė nesimetų į "filosofiją", o rašo konkrečius "kasdieniškus" dalykus. Tokiu būdu jos knyga virsta mūsų tautos kančių dokumentu!"

Toliau savo laiške leidėjui prof. A. Klimas pasigenda Sibiro žemėlapių, kurie tiksliau nurodytų, kur tie selchozai buvo.

Toliau rašo:

Būtų labai naudinga išleisti

Kazimiera Akmenskienė mirė sausio 29 Tytuvėnuose, Lietuvoje. Dvi jos dukros gyvena New Yorke: Elena Ruzgienė, Maironio lituanistinės mokyklos ilgametė mokytoja, gyvena Woodhavene, ir Ona Žilienė, taip pat mokytoja, gyvena Richmond Hill. Trys dukros dar liko Lietuvoje, visos mokytojos.

Alasė Aukštikalnienė, gyv. Brooklyne, mirė vasario 2, palaidota 6 Cypress Hills kapinėse. Šermentis atliko Shalins Funeral Home, Woodhavene. Paliko vyrą Joną, 2 sūnus Vytautą ir šeimą Maspethe, Joną su šeima Anglijoje, 2 seseris Hertą Dreyer su šeima Chicago, Ill., ir Otiliją Lietuvoje bei 2 anūkus.

Prof. Julius Kakarieka ir prof. Paulius Stelingis vasario 2 atskrido iš Čilės į Ameriką. Sustoję pas Lionginą Drangauską Woodhavene. P. Stelingis turi čia savo brolių Antaną. Amerikoje jie pasisvečiuos keletą savaičių, pasinaudodami savo vasaros atostogomis. Pokario laikais abu nuvyko iš Vokietijos į Čilę ir ten pasidarė profesoriais, J. Kakarieka dėsto istoriją, P. Stelingis — literatūrą. J. Kakarieka Amerikoje jau lankėsi bent keletą kartų. P. Stelingis atvyko pirmą kartą.

Šį sekmadienį sporto diena

Kultūros Židinyje LA Klubu jaunių C, jaunių B ir mergaičių krepšinio bei tinklinio komandos rungtyniaus su svečiais iš apylinkės katalikiškų mokyklų. Rungtynių pradžia 12:30 v. popiet.

šią knygą anglų kalba. Žinau, daug klausimų kyla: a) kas imsis padaryti gerą vertimą, b) kur surasti lėšų išleisti ir t.t. (Kartais galvoju: jeigu kas iš mūsų jaunimo padarytų gerą vertimą, gal išleistų kokia amerikiečių leidykla? Bet čia niekas negalėtų, deja, garantuoti...)

Į knygos pabaigą, kur aprašomas gyvenimas ok. Lietuvoje, labai konkrečiai aprašoma (1956-1963...) to gyvenimo žiaurumas: įtempimas, gandai, besikeičią potvarkiai, Stalino žiaurumų sugrįžimo baimė, persekiojimas. Ypatingai gerai padarė p. Juciūtė, kad visur knygoje aprašo ir kitų žmonių gyvenimą, kankinimus, kančias ir mirtį. Koks baisus, kai kurių nekaltų šeimų likimas! Teoretiškai mes visi tai žinojome, bet čia, knygoje, viskas vėl išskyla savo košmariskam baisumui!"

Toliau prof. A. Klimas savo laiške prašo leidimo išversti dašios knygos į anglų kalbą ir įtalpinti Lituanus žurnale. Jis yra vienas iš to žurnalo redaktorių.

Tai vienas iš laišku, kurie su padėkos žodžiais pasiekė leidėjų. Leidėjai dėkoja visiems už padėsinimą ir tuos pagyrimo žodžius ir drauge prašo kitų, kurie neturi užsiprenumeravę šios knygos, tuoj nusipirkti. Ji ypatinai tinka Vasario 16 progai. Knyga yra ir gera dovana.

Visais knygos reikalais kreiptis šiuo adresu: Kazys Bačas, 84-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopos susirinkimas bus vasario 9, sekmadienį, 12 val., po sumos, Angelų Karalienės parapijos mažojoje salėje. Narės prašomos dalyvauti.

L.K. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas įvyks vasario 9, sekmadienį, 1 val. popiet pas E. Kezieng, 80-69 90 Avenue, Woodhavene. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Juozas Laučka su žmona sausio 30 išvyko į Miuncheną, kur Radijo Liberty vadovaus lietuvių skyriui.

Juozas Valiušaitis šiuo metu sunkiai serga ir yra paguldytas General ligoninėje Manhattanė.

Algimantas ir Albina Gedminai, gyv. Escondido, Calif., palydėti A. Uknevičiaus, Albinos brolio, aplankė Kultūros Židinį bei Darbininko įstaigas. Jie užsuko į New Yorką aplankyti giminių po Algimanto tėvo Stasio Gedmino laidotuvių Chicagoje, kuris mirė širdies smūgio ištiktas sausio 20. Anksčiau Albina Uknevičiūtė-Gedminienė gyveno Woodhavene, kur ir dabar gyvena jos tėvai.

Dailės darbai šeštajai dailės parodai telkiami vasario 14, penktadienį nuo 7 v. iki 10 v.v., šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 6 v.v. Darbus reikia pristatyti į Kultūros Židinį. Pati paroda bus vasario 22 ir 23 Kultūros Židinyje.

Maironio lituanistinėje mokykloje pamokų nebus vasario 22, šeštadienį. Tuo metu mokyklose vyks kuro taupymas. Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 15 penktos pamokos metu.

Užgavėnių balius rengiamas vasario 8 d. 7 v.v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 2nd Street, Elizabeth, N.J.. Čia turėsime puikią progą išgirsti jauną solistę Angelę Kiaušaitę ir jamatyti Aldoną Rygelytę ir Joan Arnold su išraiškos šokiais. Be to, bus pietūs ir šokiai.

Automobilius statyti galima prie salės ir Šv. Petro ir Povilo parapijos kieme Ripley Ave.

Bilietus užsisakyti pas E. Juškienę (201) 351-3808. Auka sausio 10 dol., jaunimui tik į programą ir šokius — 3 dol. Šio parengimo pelnas skiriamas Lietuvių Muzikologijos Archyvuui paremti. Visus maloniai kviečiame dalyvauti. (LFFK New Jersey).

A. a. kanauninkui J. Končiui, ilgamečiui Balfio pirmininkui, pagerbti Balfui auکوو 15 dol. Janina Brazinskienė, Hasselberg, 10 dol. Henrikas Januškevičius, Balfio 100 skyrius nuoširdžiai dėkoja.

Juozas Melnyis, Darbininko bendradarbis, Lietuvių Katalikų Centro ilgametis sumanus vedėjas, Kearny lietuvių bažnyčios lietuviškų pamaldų lektorius, Balfio 7 skyriaus pirmininkas, jau keleri metai jautė širdies negalavimus. Išėjęs pensijon ir gydytojų patarimas, atsidavė sunkiai ir skaudžiai širdies operacijai. Po sėkmingai pavykusios operacijos guli St. Michael Medical Centre ligoninėje, Newark, N.J.

Dr. Eugenijus Noakas pirminkauja šių metų Altui, kuris rengia Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Jis minėjime pasakys įžanginį žodį.

Dantistas Leonardas J. Jankūnas, D.D.S., anksčiau dirbęs New York City, atidarė savo nuosavą kabinetą 810 Fairview Ave., Ridgewood, N.Y., ir priminėja pacientus. Skambinti tel. (212) 821-4128.

Reikalinga moteris Woodhavene 2 asmenų butui valyti kartą savaitę. Darbas pastovus. Skambinti vakarais 849-4223.

Išnuomojamas 4 kambarių patogus butas Brooklyno priemiestyje (miesto ribose). Skambinti vakarais po 6 v.v. Telef. 277-2414.

Parduodu pastatą prie pat vandens. Kas nori įsigyti krautuvę ir šalia gyventi, prašom kreiptis adresu: Alex. Kaselis, 634 A Mantoloking Rd., Bricktown, N.J., 08723. Su geru įnešimu duodu paskolą mažesniais procentais negu bankas.

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas, kurio naują sonatą atliks smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis Vasyliūnas Carnegie Recital Hall vasario 9, sekmadienį, 5:30 val.

VASYLIŪNŲ METINIS KONCERTAS NEW YORKE

Vasario 9, sekmadienį, 5:30 v. popiet Carnegie Recital salėje Manhattanė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas rengia savo metinį koncertą.

Jų programoje bus rečiau grojama trečioji Beethoveno sonata Es dur Opus 12, Nr. 3, italo Ottorino Respighi melodinga romantiška sonata H mol.

Izidorius Vasyliūnas yra ir uolus lietuviškos muzikos puoselėtojas. Savo koncertuose jis nuolat įtraukia ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Kai šių kūrinių trūksta, jis pats juos organizuoja, prašo kompozitorių, kad imtų ir parašytų jam specialiai naujų kūrinių. Taip yra sukurta jau bent kelios naujos sonatos.

Ir šiam koncertui jis turi visai naują kūrinių — tai nuosaukia moderni pirmoji Jeronimo Ka-

Koncertuoja smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis Vasyliūnas. Nuotr. V. Maželio

činsko sonata smuikui ir forte-pijonui.

Visi muzikos mėgėjai prašomi atsilankyti į šį koncertą, nes tai tikrai reta proga pasiklausyti savų menininkų atlikėjų ir savo žymaus kompozitoriaus naujai sukurto veikalo. Carnegie Recital Hall adresas — 57 St. ir 7 Ave., Manhattan.

Bilietai galima gauti Darbininko redakcijoje ir J. Andriūšo įstaigoje Woodhavene.

Parduodama 2 šaldytuvai (refrigerators) ir dvi rašomos mašinėlės. Viena su lietuviškais ženklais. Skambinti tel. 846-5787.

Kalendorių 1975 metams galima gauti Darbininko administracijoje: Anglijoje Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko išleistas kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo. Kreiptis į Darbininko administraciją.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

ATSTATYMO MINĖJIMAS

įvyks Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

1975 metais Vasario mėn. 16 dieną, 3 val. popiet

PROGRAMOJ:

- I. Lietuvos Laisvės Byla
- II. Meninė programa

Solistė Irena STANKŪNAITĖ-SILVA
Akomp. muzikas A. PRIŽGINTAS

Pianistė Aldona KEPALAITĖ

N.Y. Tautinių šokių grupė, vadovauja
Jadvyga MATULAITIENĖ
Akordeonu palydi Antanas RAZGAITIS

Programai vadovauja Irena VEBLAITIENĖ

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti!

Įėjimas — \$3.00 asmeniui
Moksleiviams ir studentams — \$1.00.

NEW YORKO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

RELIGINIS MINĖJIMAS

LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATSTATYMO — 57 METŲ SUKAKTIES

ĮVYKS

1975 M. VASARIO 16D., SEKMADIENĮ,

APREIŠKIMO PAR. BAŽNYČIOJE

259 NORTH 5th ST. BROOKLYN, N. Y.

- 11 val. ryto Koncelebracinės Mišios
- Pamokslininkas KUN. KAZIMIERAS PUGEVICIUS
- Įžanginį žodį pasakys gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
- Aukojimo maldą skaitys ANTANAS RAZGAITIS
- Giedos par. choras, vadovaujant muz. ALGIRDUI KAČANAUSKUI
- Kavutė po pamaldų mokyklos salėje

PARAPIJOS KUNIGAI NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA VISUS DALYVAUTI

Prašau man prisiųsti knygą "Pėdos mirties zonoje".
Pridedu 10 dol. čekį, money order.

Vardas, pavardė

Adresas